

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1954 — Nr. 6

Vintersildfisket 1954

(STOR- OG VÅRSILDFISKET)

1. Beretning, avgitt av oppsynssjef Håkon Vikse
2. Mannskapene og farkostene på vintersildfisket 1954,
av Sverre Mollestad

Utgitt av
FISKERIDIREKTØREN

A.s John Griegs Boktrykkeri, Bergen
1955

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1954 — Nr. 6

Vintersildfisket 1954

(STOR- OG VÅRSILDFISKET)

1. Beretning, avgitt av oppsynssjef Håkon Vikse
2. Mannskapene og farkostene på vintersildfisket 1954,
av Sverre Mollestad

Utgitt av
FISKERIDIREKTØREN

A.s John Griegs Boktrykkeri, Bergen
1955

Fiskets gang.

Silden kom overraskende tidlig i år, og mange var ikke ferdige med forberedelsene da silden kom. Man hadde først ventet den ved månedsskiftet januar/februar, og man støttet seg for så vidt til uttalelser fra vitenskapelig hold som mange fant stemte med deres egen erfaring eller intuisjon. Torsdag den 14. januar meldte imidlertid «G. O. Sars» at silden var på vei mot norskekysten med stor fart og at man kunne vente den under land i løpet av et par dager. Etter dette ble forberedelsene avsluttet med rekordfart. På grunn av værforholdene hadde det dog neppe noen særlig betydning at ikke fiskerne var på plass tidligere.

De første fangster — både for snurp og garn — ble tatt lørdag den 16. januar 12–14 n. mil av Runde.

Silden kom deretter hurtig under land i storsilddistriktet, og der var bra med sild til stede — særlig da på strekningen Storholmen—Ytterøyene. Det var dog stråler av sild både lenger sørover og nordover, men tyngden var her mindre og flåten holdt seg hovedsakelig der hvor sildetyngden var størst. Det foregikk dog en del fiske nordover til Romsdalsværene hvor det forøvrig var mer sild enn på lenge. På grunnlag herav er det mange som mener at man nå kan gå mot Kristiansundsfiske igjen.

Silden trakk bare i liten utstrekning inn i fjordene i storsilddistriktet, og fisket foregikk hovedsakelig i havskjærene og fjordmunningene. Den gikk i åter om dagen, men om natten søkte den seg. Så å si all snurpenotsilden ble tatt om dagen. Også en vesentlig del av drivgarnssilden ble tatt om dagen — i hvert fall sør for Stad.

Sesongen ble på ny en stor skuffelse for det søre distrikt selv om det til å begynne med så lovende ut. «G. O. Sars» registrerte således store forekomster på strekningen Marsteinen—Røvær under et tokt i tiden 11.—18. februar, og det var gunstige temperaturforhold i sjøen. Imidlertid satte det omkring midten av måneden inn med sørostlig kuling som varte til 26. februar og etterfulgtes av en sterk nordgående strøm og lav havvannstemperatur. Silden tok derfor ikke

land i dette distrikt. Den uteble fullstendig på strekningen Kvitsøy—Egersund. Videre uteble den i Bømmelfjorden, og i Karmsundet merket man den bare en dag — nemlig den 18. februar da den gikk helt inn til Smørstakk. Silden hadde da stor fart og gikk høyt i vannet. — Heller ikke i Sørøyane var der sild i år, mens den sto dottet og i begrensede mengder på Karmøys vestside og ved Hisken. Omkring Utsira sto det derimot bra med sild en kort tid.

Under storsildfisket var værforholdene gjennomgående gode. Selv de dager da det var kuling, var retningen vesentlig slik at det kunne fiskes i le av land etter at silden var kommet dit. Under vårsildfisket var været derimot vekslende, men stort sett mindre godt.

Avtaket var også i år stort sett tilfredsstillende. Riktignok måtte snurperne til dels dirigeres med sin fangst likesom lossingen ikke alltid gikk så hurtig som ønskes kunne, men dette var dog bagatellmessig under et så rikt fiske som man hadde i år.

Resultatet av årets fiske ble meget godt — nemlig 11.744.411 hl eller vel 2 millioner mer enn i 1951 som tidligere var rekordåret. Av det oppfiskede kvantum var 9.693.629 hl storsild og 2.050.782 hl vårsild. Av totalkvantumet var 7.869.815 hl snurpenotsild, 3.783.063 hl garnsild — hvorav ca. 310.000 hl settegarnsild — og 91.533 hl landnotsild. Henimot halvparten av totalkvantumet ble fisket nord for Stad, resten sør for Stad.

Om fisket for de forskjellige redskapsklasser kan bemerkes:

Drivgarnsfisket:

Årets drivgarnsfiske var meget godt — det beste hittil — og de deltakende lag gjorde det jevnt over godt. I alt ble oppfisket henimot 3.500.000 hl drivgarnsild eller ca. 1.500.000 hl mer enn foregående sesong og ca. 500.000 hl mer enn i rekordåret 1951.

Vel halvparten av årets totalkvantum ble fisket nord for Stad, og på samme måte som foregående sesong var vel 90 % storsild.

Fra de forskjellige felter kan berettes:

Møre og Romsdal.

I dette fylke ble oppfisket ca. 2.000.000 hl drivgarnsild hvorav vel 200.000 hl var vårsild. Forøvrig er opplysningene om drivgarnsfisket i Møre og Romsdal meget knappe.

De første fangster ble tatt lørdag den 16. januar 12–14 n. mil av Runde. Det ble i alt tatt ca. 50 fangster på mellom 5 og 300 hl, tilsammen ca. 3.200 hl.

Fra den 18. januar og til henimot storsildperiodens slutt sto silden nær land. Fisket foregikk da vesentlig på strekningen Breisundet—Stad hvor det i stor utstrekning ble drevet uavhengig av været. Fisket kan karakteriseres som rikt, og det ble flere dager tatt enkeltfangster på opp til 1.000 hl. Samtidig ble det fisket på Onahavet og ved Nordmørsværene hvor resultatene var bedre enn man har vært vant til de senere år. Særlig gjelder dette den siste uke av storsildperioden.

I ukene som endte 23. og 30. januar og 6. og 13. februar ble det fisket henholdsvis ca. 400.000, 500.000, 350.000 og 500.000 hl drivgarnssild nord for Stad.

I vårsildperioden sto silden lenge fra land, og under det ugunstige vær som rådet var fangstmulighetene sterkt redusert. Allerede i første uke av vårsildperioden ble forøvrig fangstene mindre og ujevne enn i storsildperioden. Kort etter 20. februar innstillet derfor mange driften eller gikk over til annet fiske. Det ble dog tatt spredte fangster til de første dager av mars måned.

Sogn og Fjordane.

I Sogn og Fjordane ble oppfisket ca. 1.400.000 hl drivgarnssild hvorav ca. 55.000 hl var vårsild.

Fisket foregikk hovedsakelig på strekningen Bremanger—Stad. Silden stoppet ikke opp på vanlig drivfelt, men kom hurtig under land. Fisket artet seg noenlunde som de to foregående sesonger. Man måtte således drive med reduserte lenker. På den annen side ble det tatt store kvanta drivgarnssild i åte om dagen. Driverne og snurperne opererte da på samme felt, og det oppsto i likhet med tidligere en rekke konflikter av den grunn.

De første drivgarnsfangster i Sogn og Fjordane ble tatt mandag den 18. januar på strekningen Stad—Kråkenes. Det var i alt 20 fangster mellom 40 og 600, gjennomsnittlig 150 hl. Allerede neste dag ble det tatt fangster på strekningen Stad—Olderveggen.

Fra nå av foregikk fisket så å si daglig storsildsesongen ut på denne strekning. Fisket foregikk hele tiden under land og for det meste på strekningen Kråkenes—Olderveggen. Fangstene var jevnt gode og til dels rike gjennom hele sesongen.

I tiden 26. januar — 6. februar foregikk et til dels godt åtefiske ved Nesje og på feltene ved Ytterøyene, Kvittingene og i Hellefjorden.

I tiden 27. januar og ut storsildperioden fikk et fåtall — maksimum 20 — drivgarnslag ujevne fangster omkring Bulandet. I første halvdel av februar fikk videre et mindre antall drivere lignende resultater i Solund — vesentlig i Gåsværosen.

Tabell 1.

Garn-

	16/1	23/1	30/1
Veidholmen—Storbåen	—	—	4 000
Onahavet	—	10 600	48 000
Erkna—Storholmsfeltet	—	—	—
Breisundet	—	16 600	39 400
Goksøyrvika—Vallaboene	—	70 000	—
Rundefeltet—Kvalsvik	3 200	74 000	112 900
Svinøyhavet	—	148 300	93 100
Stadhavet og Selje m/Vanylvsgapet	—	126 700	260 600
Nord-Vågsøy	—	61 800	68 800
Sør-Vågsøy	—	51 300	102 700
Davik	—	19 400	76 400
Bremanger	—	43 600	77 700
Kinn	—	25 200	96 200
Askvoll	—	—	10 300
Solund	—	—	250
Fedje	—	—	—
Herdla	—	—	—
Sund	—	—	—
Austevoll	—	—	—
Fitjar	—	—	—
Bremnes	—	—	—
Bømlo	—	—	—
Utsira	—	—	—
Skåre	—	—	—
Torvestad	—	—	—
Åkra	—	—	—
Skudenes	—	—	—
	3 200	647 500	990 350

I uken som endte 23. og 30. januar og 6. og 13. februar ble det i Sogn og Fjordane oppfisket henholdsvis ca. 250.000, 500.000, 240.000 og 350.000 hl.

I slutten av storsildsesongen og de første dager av vårsildperioden gikk mange lag sørover for å gå over til settegarnsfisket. For de som lå igjen ble fisket meget værhindret, og når man forsøkte seg, var fangstene svært ujevne. Bare de som satte sine lenker i nærheten av grunner fikk sild.

I uken 15.—20. februar foregikk fisket vesentlig på strekningen Olderveggen—Kråkenes. På grunn av resultatene innstillet en stor del av flåten driften.

I den etterfølgende uke foregikk fisket 7—8 n. mil av Older-

fisket.

6/2	13/2	20/2	27/2	6/3	
8 800	32 500	24 000	29 650	650	99 600
26 000	78 900	4 800	—	—	168 300
—	42 000	18 600	250	—	60 850
55 100	47 800	29 100	2 600	—	190 600
77 400	103 300	44 000	2 800	600	298 100
63 600	80 200	32 000	2 500	700	369 100
82 000	81 200	27 400	500	50	432 550
35 500	88 500	6 300	—	—	517 600
36 900	64 500	—	—	—	232 000
92 500	127 400	10 600	—	—	384 500
54 800	14 700	5 800	—	—	171 100
31 600	91 800	27 600	4 500	3 700	280 500
16 700	—	—	—	—	138 100
4 600	5 400	50	—	—	20 350
3 550	10 900	400	—	—	15 100
100	2 550	300	50	700	3 700
3 000	6 950	12 150	150	2 300	24 550
2 250	—	650	—	—	2 900
1 800	150	150	150	—	2 250
2 150	650	1 800	—	—	4 600
50	7 400	5 100	2 700	6 700	21 950
—	—	650	—	1 350	2 000
—	14 500	6 500	41 900	1 900	64 800
—	1 300	2 900	11 100	10 700	26 000
—	50	69 300	42 150	2 100	113 600
—	1 500	950	16 200	14 000	32 650
—	2 950	30 500	62 500	9 763	105 713
598 400	907 100	361 600	219 700	55 213	3 783 063

veggen. Man fikk imidlertid for det meste småfangster, og lagene la nå opp. Bare et fåtall forsøkte seg på samme felt de første dager av mars. De fikk ikke nevneverdige fangster.

Hordaland.

I Hordaland ble i alt oppfisket ca. 50.000 hl drivgarnssild hvorav henimot halyparten var vårsild. Fisket foregikk på strekningen Fedje—Bømlo. Deltakelsen var liten og fangstene for det meste små.

De første fangster ble tatt på Toftevika den 1. februar da 6 lag fikk fangster mellom 5 og 150, gjennomsnittlig 100 hl. Få dager etterpå fisket man også i Sunnhordland.

Rogaland.

I Rogaland ble i alt oppfisket vel 25.000 hl drivgarnssild hvorav ca. 20.000 hl ble fisket på Utsirahavet i tiden 11.—16. februar hvor fangstene til dels var gode. Resten utgjorde spredte fangster tatt vest og sørvest av Skudenes og i Skudefjorden.

Settegarmsfisket:

Utsiktene for årets settegarmsfiske var gode. Man regnet således med at de store sildestimer som ble registrert på strekningen Selbjørnsfjorden og sørover til Røvær ville gå inn på de vanlige settegarmsfelter. Som nevnt i innledningen, ødela imidlertid værforholdene disse forventninger. Silden kom således ikke inn på de vanlige settegarmsfelter, og vi fikk det misligste settegarmsfiske i manns minne. Det ble således bare oppfisket vel 300.000 hl settegarmsild eller ca. 40 % mindre enn foregående sesong som også var en meget dårlig sesong.

Så å si hele årets kvantum ble fisket ved Karmøys vestside og ved Utsira. Der var dog også på disse felter lite sild å merke langs bunnen. Silden sto dessuten dottet og var meget oppblandet med småfallen sild.

Fra de enkelte felter kan berettes:

Lista—Tananger.

Det ble heller ikke i år tatt settegarmsild ved Egersund. Allerede 15. februar hadde forøvrig «G. O. Sars» konstatert at grunnene utenfor Egersund var dekket med kalt vann, og at utsiktene for settegarmsfisket i dette distrikt derfor var små. Framover til 26. februar forbød også været ethvert fiskeforsøk. Heller ikke etter denne tid forsøkte fiskerne seg på disse felter. M/k «Rubb» søkte dog etter sild på disse felter i tiden 26. og 27. februar og 2.—9. mars uten å finne noe.

Omkring Kvitsøy.

Det ble heller ikke i år tatt settegarmsild ved Kvitsøy, og så vidt vites ble det heller ikke forsøkt med settegarn her.

Vest — sør — og innom Karmøy.

På disse felter ble i alt oppfisket ca. 125.000 hl settegarmsild. Så å si hele kvantumet ble tatt på strekningen Håskjærene—Hebnes.

De første fangster i dette distrikt ble tatt den 19. februar vest av Håskjærene. Det deltok ca. 130 lag som fikk fra 0 til 10 hl pr. set-

ning. Neste dag forsøkte ca. 250 lag seg på strekningen Håskjærene—Hebnes hvor de fortsatt fikk ujevne fangster. I alt ble det den 19. og 20. februar oppfisket ca. 30.000 hl settegarnssild på dette felt.

I den etterfølgende uke var fisket meget værhindret. Først lørdag den 27. februar fikk man bra vær, og da fikk man også sesongens beste fiskedag på dette felt, idet ca. 400 lag fikk fra 10 til 450 hl — tilsammen ca. 60.000 hl.

Fisket fortsatte på de samme felter den etterfølgende uke, og det ble da også forsøkt ved Ferkingstadøyene og på strekningen Svelgjeskjær til Jarsteinen. Deltakelsen avtok dog sterkt, og det ble heller ikke oppnådd nevneverdige resultater.

Omkring Bokn.

Det ble heller ikke i år fisket settegarnssild omkring Bokn.

Røvær — Urter — Utsira.

Ved Urter, Sve og Røværsholmen ble i alt oppfisket ca. 130.000 hl settegarnssild hvorav den alt overveiende del ble tatt ved Urter og Sve.

Settegarnsfisket ved Urter begynte lovende den 15. februar da ca. 50 lag fikk fra 40 til 200, gjennomsnittlig 125 hl på dagsett. Ca. 100 lag satte deretter nattsett og fikk fra 5 til 30 hl pr. setning. På dagsett var dog fangstene svært ujevne, fra svarte garn til 20 hl pr. setning. Fisket ble deretter meget værhindret, men det ble dog forsøkt ved Urter og Sve ut måneden såfremt værforholdene tillot det. Det deltok opp til 250 lag som tok ujevne fangster. Fisket kom således ikke til å svare til de forventninger som ble skapt de første dager.

I den første uken av mars forsøkte ca. 75 lag seg ved Røværsholmen hvor de fikk ujevne, for det meste små fangster.

Ved Utsira foregikk et kortvarig, men forholdsvis godt settegarnsfiske hvorunder ble oppfisket ca. 45.000 hl settegarnssild. De første fangster ble tatt på nordsiden den 25. februar da 20 lag fikk fra 1 til 20 hl pr. setning. Den 26. og 27. februar øket deltakelsen til 125 lag som fikk stort sett gode nattsettfangster og ujevne dagsettfangster.

Den 1. og 2. mars forsøkte ca. 30 lag seg på sør- og sørvestsiden av Utsira hvor de fikk ujevne, helst små fangster. Den 3. mars ble også registrert sild ost av Skarholmen. Silden sto imidlertid djupt, og de forsøk som ble gjort ga heller ikke noe resultat.

I Bømlo og Bremnes.

Det ble ikke tatt settegarnssild i Sørøyane i år. Derimot ble det i tiden 27. februar til 5. mars fisket ca. 10.000 hl ved Hisken og Boa-

Tabell 2

Snurpenot-

	16/1	23/1	30/1	6/2
Ramsøyfjorden	—	—	—	—
Onahavet	—	—	26 300	53 100
Breisundet	—	45 700	115 100	—
Storfjorden	—	—	—	—
Goksøyrvika	—	44 300	299 100	98 700
Rundefeltet	38 300	180 600	26 500	6 200
Kvalsvik	—	28 300	136 100	34 700
Skorpeflaket	—	26 000	124 400	20 550
Sandøy	—	10 500	124 400	45 300
Svinøyhavet	—	53 400	12 100	2 750
Stadhavet og Selje m/Vanylvs-gapet.	—	194 100	446 800	320 100
Nord-Vågsøy	—	60 900	143 500	183 100
Sør-Vågsøy	—	35 300	283 800	142 500
Davik	—	18 500	189 900	51 800
Bremanger	—	66 000	82 400	119 700
Kinn	—	192 700	644 500	64 100
Askvoll	—	—	10 000	68 400
Solund	—	—	—	10 800
Fedje	—	—	—	—
Hjelme	—	—	—	—
Herdla	—	—	—	—
Sund	—	—	—	—
Austevoll	—	—	—	—
Fitjar	—	—	—	—
Bremnes	—	—	—	—
Bømlo	—	—	—	—
Moster	—	—	—	—
Skudenes	—	—	—	—
Bokn	—	—	—	—
	38 300	956 300	2 664 500	1 221 800

skjær. Det deltok opp til 70 lag som fikk ujevne, helst små fangster, på så vel dag- som nattsett.

I begynnelsen av mars ryktes det at silden skulle ha tatt bunn i Sogn og Fjordane. Enkelte lag gikk da til Bremangerhavet hvor de forsøkte seg den 4. mars. Forsøkene ble uten resultat. Ifølge senere rapporter fra seiegarnsfiskere hadde silden gytt på disse felter på 80–100 favners djup.

Om driv- og settegarnsfisket vises forøvrig til tabell I.

Snurpenotfisket:

Som før nevnt, ble det i år i alt oppfisket henimot 7.900.000 hl snurpenotsild. Dette er ca. 2.400.000 hl mer enn det noen gang tid-

fisket.

13/2	20/2	27/2	6/3	13/3	20/3	27/3	
—	110 700	35 500	228 200	—	—	9 600	384 000
3 400	1 200	—	30 900	3 700	—	—	118 600
—	16 300	—	—	41 500	23 500	8 300	250 400
—	—	—	—	2 300	10 000	15 300	27 600
—	—	—	—	—	—	—	442 100
13 800	130 600	83 300	268 600	15 700	—	—	763 600
7 500	200	—	—	—	900	—	207 700
4 150	—	—	—	—	—	—	175 100
56 300	1 000	—	—	—	—	—	237 100
2 350	2 000	—	—	17 650	—	—	90 250
403 000	3 800	—	100	1 300	—	—	1 369 200
193 600	19 700	—	—	—	—	—	600 800
185 100	26 900	—	—	—	—	—	673 600
231 600	—	—	100	—	—	—	491 900
287 400	65 500	—	550	—	—	24 700	646 250
170 300	—	—	—	—	—	—	1 071 600
17 900	—	—	—	—	13 200	—	109 500
—	—	—	—	5 900	5 600	—	22 300
—	—	—	550	1 350	53 100	—	55 000
—	—	—	450	9 900	—	—	10 350
—	—	—	2 100	—	—	—	2 100
—	—	600	8 400	—	200	—	9 200
—	—	3 100	7 900	—	—	—	11 000
—	—	4 900	400	—	—	—	5 300
—	—	16 450	1 100	—	—	—	17 550
—	700	2 800	1 600	—	—	—	5 100
—	—	9 000	850	—	—	—	9 850
—	36 000	1 100	—	—	—	—	37 100
—	25 600	65	—	—	—	—	25 665
1 576 400	440 200	156 815	551 800	99 300	106 500	57 900	7 869 815

ligere er fisket av snurpenotsild i løpet av en enkelt sesong. Snurpenotklassen som helhet gjorde det således meget godt. Det skal også være enkeltbåter som skal ha rent eventyrlige resultater. Pressemeldinger antyder således opp til 60.000 hl på en enkelt båt. Gjennomsnittet for hele flåten ligger også meget høyt, nemlig på ca. 16.000 hl. Det gode resultat skyldes i første rekke sildetyngden som i storsildsesongen sto nær land over en stor strekning, slik at det kunne arbeides på et vidt område også de dager da været var mindre gunstig. Så vidt vites ble alle fangster fått om dagen.

Av totalkvantumet var ca. 6.500.000 hl storsild og ca. 1.400.000 hl vårsild. Videre ble ca. 3.600.000 hl fisket nord for Stad, ca.

4.200.000 hl i Sogn og Fjordane, ca. 125.000 hl i Hordaland og ca. 60.000 hl i Rogaland.

Årets første snurpefangster ble som før nevnt tatt lørdag den 16. januar 12–14 n. mil av Runde. Det var tung sjø. Silden sto dessuten djupt og var vanskelig å fange. Mange sprengte, men det ble dog tatt ca. 50 fangster som lå mellom 200 og 2.000 hl, tils. ca. 38.000 hl.

Allerede mandag den 18. januar var silden under land på strekningen Vallaboene—Kråkenes, og det ble fisket på hele strekningen. I løpet av uken utviklet fisket seg til å omfatte strekningen Breisundet—Kinn. Været var ikke det beste, men det ble likevel fangstet hver dag og tatt til dels gode fangster. I alt ble i løpet av uken som endte den 23. januar fisket ca. 950.000 hl snurpenotsild hvorav ca. 400.000 hl ble tatt på ukens eneste godværsdag som var fredag den 22.

I den etterfølgende uke fra mandag den 25. januar til lørdag den 30. januar var været godt og fisket rikt på samme strekningen som i foregående uke likesom det også i siste halvdel av uken ble tatt noen fangster på Onahavet og på østsiden av Alden.

I løpet av uken ble i alt oppfisket vel 2.600.000 hl, og dagsfangstene lå hver dag mellom 400.000 og 500.000 hl.

Det rike fisket bevirket at det i slutten av uken gjorde seg gjeldende visse avtaksvansker som imidlertid snart ble overvunnet.

Mandag den 1. februar var været fortsatt pent og fisket like rikt på de samme felter. Nord for Stad lå dog enkelte snurpere inne fordi de ikke hadde fått losse lørdagens fangst. I resten av uken var derimot været til dels mindre godt, og fangstresultatene ble derfor dårligere enn foregående uke. Den 3. og 4. februar hadde man dog dagsfangster på ca. 250.000 hl, og i alt ble i løpet av uken oppfisket vel 1.200.000 hl. Det beste fiske foregikk på Goksøyrvika, i Vanylvs-gapet og på strekningen Stad—Bremanger. I slutten av uken foregikk også litt fiske i Aspøfjorden.

I siste uke av storsildperioden var været noe bedre og det ble i alt oppfisket vel 1.500.000 hl. Fisket foregikk vesentlig på strekningen Kinn—Stad med Vanylvs-gapet.

Vårsildperioden begynte med pent vær. Mandag den 15. februar var det således godt vær på hele kysten, og det ble denne dag snurpet på strekningen fra vest av Olderveggen til Buholmen. Silden hadde nå trukket noe fra land. Samme dag meldte «G. O. Sars» å ha registrert store sildemengder i søre distrikt, og en del av flåten — hovedsakelig fra Rogaland og Hordaland — gikk nå til Haugesundsfeltet. Den største del av flåten ble dog liggende igjen på de nordre felter.

Vårsildfisket ble dog stort sett dårlig på alle felter. I Sogn og

Fjordane og Møre og Romsdal skyldtes dette vesentlig at silden hadde trukket fra land og at det været som satte inn gjorde det nærmest umulig å forsøke seg på havet. Når forholdene tillot det ble det dog forsøkt på Rundefeltet i en avstand av 10–20 n. mil av Runde hvor det framover til begynnelsen av mars ble tatt helst gode fangster. I samme tidsrom foregikk det likeledes et ganske godt snurpenotfiske i Ramsøyfjorden. Det var dog for det meste forfangstsild og småsild som ble fanget her.

De første snurpefangster i Haugesundsdistriktet ble tatt den 16. januar vest av Jarsteinen. Det var 2 fangster på henholdsvis 250 og 1.500 hl. Torsdag den 18. februar foregikk det en del snurping i Karmsundet – til henimot Smørstakk – og det ble tatt en del etter forholdene gode fangster. Der var bra med sild til stede, men den gikk fort og var senere ikke å finne.

Fra slutten av februar til 6. mars ble tatt enkelte spredte fangster på strekningen Sund–Moster likesom det i uken som endte 13. mars ble tatt enkelte fangster i Hjelme og Solund.

Storparten av snurpeflåten la nå opp, men enkelte fortsatte dog til 27. mars og fikk fangster i Breisundet, Storfjorden, i Frøysjøen, ved Bulandet og ved Fedje. Fangstene var for det meste små og kvaliteten var forfangstsild.

Om snurpenotfisket vises forøvrig til tabell 2.

Landnotfisket:

Silden trakk heller ikke i år inn på de vanlige kasteplasser, og vi fikk således det fjerde mislige landnotåret på rad. Det ble i alt tatt opp 91.533 hl landnotsild. Herav var 89.726 hl storsild og bare 1.807 hl vårsild.

Det vesentligste av storsildkvantumet eller 88.442 hl er fisket i Sogn og Fjordane. Kvantumet er tatt opp av 29 steng hvorav 14 sto utsatt. Det første steng ble satt den 22. januar på Svinevik i Davik og var på ca. 900 hl. Ellers foregikk stengningen vesentlig i tiden 26. januar til de første dager av februar. De største steng ble satt på Torskangerpollen den 27., 28. og 29. februar da det ble satt 4 steng som hvert lå mellom ca. 6.000 og ca. 13.000 hl. Videre ble det den 27. januar satt et steng på ca. 10.000 hl ved Frøyskjærene og den 5. februar et på ca. 8.000 hl ved Oldeide i Davik. Forøvrig var stengene gjennomgående små.

Nord for Stad ble det den 30. januar ved Haugsholmen satt et steng på ca. 1.200 hl.

I vårsildperioden ble som nevnt kun tatt opp 1.807 hl landnotsild av tilsammen ca. 20 steng på strekningen Batalden—Nedstrand. De fleste steng ble satt i slutten av mars måned.

Forøvrig vises til tabell 3.

Tabell 3. *Tabell over landnotfisket.*

Hvor der stengtes:		Antall lås	Når låsene sattes	Når låsene tømtes	Opptatt hl
Sande:	Haugsholmen	1	30/1—	6/2—	1 300
Selje:	Hoddevik	2	27/1—	28/1—	2 200
Sør-Vågsøy:	Torskangerpollen, Bu- viken	6	27/1 — 3/2	28/1— 8/2	37 650
Davik:	Svinevik, Teigene, Oldeide	6	22/1—11/2	22/1—12/2	22 150
Bremanger:	Lavik v/Styrenes, Nesje Frøyskjær	3	27/1—13/2	2/2—13/2	10 950
Kinn:	Kvanhovden, Lotra, Batalden, Fanø, Vevl- ungen, Nærø	16	26/1—26/3	27/1—30/3	11 750
Askvoll:	Alden, Gjørøykleppen (Bulandet)	2	1/2— 9/2	6/2—13/2	3 250
Solund:	Aspøy	1	5/2—	9/2—	1 150
Fedje:	Nålevågen, Bruvågen .	3	23/3—26/3	24/3—27/3	200
Herdla:	Ovågen	2	26/3—	27/3—	100
Bømlo:	Vespestadvågen	1	1/3—	5/4—	200
Moster:	Sakseidvåg, Bærøy	2	2/3— 6/3	30/3—10/3	460
Tysvær:	Ådlandsvik, Eike	2	27/3—	29/3— 1/4	133
Nedstrand:	Bakkevik, Liarvåg	3	12/3—27/3	15/3— 5/4	100
Tilsammen		50	22/1—27/3	22/1— 5/4	91 533

I landbringelse og anvendelse av årets fangst:

Ifølge tabellene 1—3 ble det i alt oppfisket 11.744.411 hl vinter-
sild siste sesong.

Om hvor silden ble ilandbrakt vises til tabell 4.

Ifølge Noregs Sildesalslags årsberetning er silden anvendt således: 495.970 hl eksportert fersk, 407.937 hl frosset for eksport, 1.129.295 hl saltet, 123.438 hl til hermetikk, 9.503.769 hl til sildolje, 35.484 hl til agn og 48.518 hl forbrukt innenlands. Tilsammen 11.744.411 hl.

Tabell 4. Fangstmengde brakt i land i de forskjellige herreder og byer.

<i>Ilandbringelsessted.</i>	kl		hl
Randesund	10 850	Laksevåg	11 250
Vest-Agder	10 850	Askøy	933 400
Egersund	1 100	Bergen	229 500
Eigersund	593 600	<i>Bergen og Hordaland.</i>	<u>2 083 700</u>
Sandnes	900	Fjaler	5 450
Hetland	223 000	Askvoll	11 650
Stavanger	356 600	Kinn	9 600
Rennesøy	900	Bru	950
Kvitøy	57 900	Florø	728 100
Skudeneshavn	52 500	Bremanger	111 800
Skudenes	6 800	Davik	50
Stangaland	80 100	Sør-Vågsøy	828 300
Kopervik	9 650	Nord-Vågsøy	13 550
Åkra	177 000	<i>Sogn og Fjordane.</i>	<u>1 709 450</u>
Avaldsnes	108 700	Sande	124 200
Torvastad	1 451 800	Herøy	1 713 200
Skåre	19 800	Ulstein	10 150
Haugesund	191 300	Hareid	130 900
<i>Rogaland</i>	<u>3 331 650</u>	Ålesund	296 550
Sveio	53 200	Borgund	712 800
Bømlo	300	Haram	1 000
Bremnes	1 250	Sør-Aukra	13 400
Moster	2 150	Nord-Aukra	3 000
Stord	304 550	Sandøy	367 300
Skånevik	2 500	Molde	19 900
Fjelberg	4 350	Fræna	21 400
Kvinnherad	6 550	Bud	3 250
Fitjar	14 900	Hustad	2 450
Strandvik	148 800	Kornstad	350
Austevoll	6 200	Bremsnes	142 250
Sund	5 800	Kristiansund N	140 700
Fjell	189 700	Edøy	2 100
Herdla	28 900	Brattvær	500
Hjelme	13 900	<i>Møre og Romsdal</i>	<u>3 705 400</u>
Fedje	2 600	Sør-Frøya	1 650
Austrheim	11 000	Nord-Frøya	62 650
Hordabø	3 400	Trondheim	53 200
Fusa	20 600	Ørland	15 050
Os	33 500	Stjørna	26 550
Fana	39 900	Bjugn	99 500
Manger	2 400	Jøssund	218 600
Alversund	11 100	<i>Sør-Trøndelag</i>	<u>477 200</u>
Hosanger	2 000		

Tabell 4 (forts.).

	hl		hl
Otterøy	71 600	Sandtorg	12 200
<i>Nord-Trøndelag</i>	<u>71 600</u>	Kvæfjord	17 150
Nesna	44 700	Trondenes	8 400
Meløy	69 500	Tromsøysund	37 300
Bodø	80 500	Ullsfjord	16 500
Bodin	18 250	<i>Troms</i>	<u>91 550</u>
Vågan	7 350	<i>Loppa</i>	4 111
Svolvær	21 300	<i>Finnmark</i>	<u>4 111</u>
Hadsel	1 450		
Sortland	15 850		
<i>Nordland</i>	<u>258 900</u>		

Dagbok for vinteren.

Av notbas *Hans O. Vindenes.*

Enkelte snurpere tok til med å gjøre klar allerede den 4. januar. Andre lot seg mer eller mindre henfalle til Finn Devolds betraktninger. De mente derfor at mandag 11. januar kunne være tidsnok. Med 14 dagers henliggen i Florø eller Måløy i friskt minne, var det heller ikke så rart om en utsatte utreisen lengst mulig for å spare på utgiftene. For silden skal jo vitterlig ikke komme før i månedsskiftet januar/februar likevel.

Januar 14. «G. O. Sars» fikk føling med silden ca. 90 kvartmil av Runde. Ikke lenge etter ble det til 50 mil og at den kunne ventes til land eller under land den 18. om alt gikk etter beregningen. Værmeldingene i dag varslet N.V. storm på den strekning silden var ventende. Til og med «G. O. Sars» gikk inn for å unngå uværet.

Januar 15. Fremdeles N.V. storm ifølge værmeldingene, men været ble bedre enn meldingene. Så vidt jeg forstår, har snurperne vært utpå ved Runde uten å finne sild.

Januar 16. Vinden tålig bra, men tung sjø. Snurperne fant silden omkring 14 kv.mil av Runde. Der ble kastet og fangstet, men der ble også stor notskade. Der kom dog inn til Ålesundsdistriktet ca. 30.000 hl. Vi var blant dem som trodde på værmeldingene og nordavinden. Vi fikk derfor jobb i lag med andre likesinnede med å gjøre Sunnfjordleia livlig om dagen, — og om natten så den nesten ut som en pyntet julegate på grunn av lanternene på alle fartøyene som sprengkjørte på nord.

Januar 17. Søndag, og forbud mot alt fiske. Det er N.V. frisk bris. Nordvesten regnes ikke for bra fiskevær på Møre. Sjøen går tung utfor Olderveggen.

Januar 18. Tung sjøgang og ikke gode fangstforhold. Det ble imidlertid både funnet og fått sild under land fra Kråkenes til Runde, og det blir ført inn mange større og mindre fangster. Vi fikk også det vi kunne føre med oss og vel så det. Der vi var gikk silden i smådotter og det var langt mellom dem. Det ser altså ikke

så oppmuntrende ut, men det kan rette på seg. — På grunn av uværet fikk mange skade på nøtene. Notbøterne har således fra første stund av råd til å være store på det. Det med notreparasjoner er nå snart som å gå på apoteket. «Den enes død, den annens brød» er loven som det uavkortet leves etter.

Vinden blir sørlig og helst frisk imot kvelden.

Januar 19. I dag er månen full. — Vinden sørlig og frisk, helst kuling ut på dagen. — Utfør Fåfjord hvor vi holdt til ble tatt en god del snurpesild. Det berettes også om fangsting lenger nord, også nordom Stad. Det er forresten liten greie på radiosamtalene i år. Alle hylar i kor.

Januar 20. I natt dreiet vinden på nord. Det skjedde tidligere enn ventet, og enkelte drivere hadde det ikke så bra. Vindstyrken er vel oppe i storm. Alt fiske umuliggjøres.

Januar 21. Fremdeles N.kuling. Fiskerne høres mismodige ut. Det eneste lyspunkt er «Regjering melding» om at kaffen ikke skal legges på slik som i Danmark. Jo, vi er klar over at vi har en førsteklasses regjering. —

Været bedret seg litt, og fisket kom i gang fra Batalden og nordover. I dag var det riktig bra om sild overalt der en slapp til, iallfall sør for Stad. Dagen blir vel helst en stordag for snurperne. Vi fikk 2.700 hl i 2 kast, og det rett ut for linjen på det «nyfredede» området ved Bremanger. Landnotkarene lå grensevakt, men silden sviktet dem her som den tidligere har gjort på andre fredede felter.

Januar 22. Sydosten kom som den var varslet den. Her ble likevel funnet og fått sild på mange steder fra Ytterøyene til Runde, så det ble helst en god dag. Vi fikk «jakta vår» full av sild og gikk til Florø for å losse. Været var ikke godt.

Januar 23. I dag er det dårlige værmeldinger og ditto vær. Leveransen her i Florø er heller ikke god. Det er så mangt som ikke klaffer. De er ennå ikke ferdige til å ta imot. De hadde bestilt folk etter «Sarsen»s råd, og nå er de utav det. I fjor klaffet leveringene bedre, synes jeg. — Attpå alt annet galt i dag, kommer meldingen om at kaffen er steget med ca. kr. 3 pr. kg på tross av alle dementier. Lyg de også disse karene der østpå? Jeg har forresten aldri trodd dem, så for meg er det ingen skuffelse. Og kaffe har jeg forsynt meg godt med.

Januar 24. Søndag og skitvær. Det er sydvest kuling og kuling er meldt for i morgen også. Jamen er det gode greier midt i beste sesongen. En blir ikke rik av å smøre seg med tålmodighet, men hva annet skal en gjøre?

Januar 25. Meldingene for Fjordane var sterk sydlig kuling, og

det holder stikk. Enkelte kaller det storm. Her blir likevel funnet sild. Først tok de til i Fåfjorden og senere ved Batalden og Bremangerpollen. Etterpå ble det på Vetvik hvor bl. a. vi fikk oppi «jakta» igjen, og dessuten på Dragsvik. Ellers skal det ha vært en god sildedag nord for Stad også. Der var været også bedre. Not-skader ble der mange av. Bøterne blir således ikke arbeidsløse denne uken heller. Meldingene for morgendagen er de samme som i dag, og det er rett og slett beklagelig.

Januar 26. Været ble i dag langt bede enn ventet etter meldingene. En får vel si at det næmest har vært pent, og fisket har vært deretter. Gode drivgarnsfangster og bra snurpefiske fra Ytterøy til Runde. Vi fikk også i dag omtrent last ved Stad.

Januar 27. Godt vær og svært fiske, akkurat som i gamle dager. Det ser virkelig ut for at her er en god del sild under kysten i år. — Båtene blir i dag delvis sendt fra Florø og Måløy til Bergen, så det knipes snart til. Vi fikk ca. 1.800 hl på vår part i dag.

Januar 28. Pent vær og sild i mengdevis. Dette er kanskje historiens største sildedag. For oss har det likevel gått trasig med riving og møye. Fikk dog last til slutt i kveld. —

Januar 29. Pent kalt vær og godt om sild. Storparten får sild og en god del laster kommer inn. Det knirker en del med leveringene, og da liker vi oss straks mindre. — Vi fikk full last på Kvalheimsvika, men vi måtte skjære fra oss en del.

Januar 30. Godt vær og bra om sild utfør Fåfjord og ved Stad hvor vi var og lastet oss og 2 hjelpere. Dette er det meste med sild jeg har vært borti på flere år. Blir været fortsatt godt, kommer det til å spøke med mottaket. — Til Måløy kom i kveld svært mange lastede snurpebåter, og det knirker litt med leveransen. Drivgarnsfisket er også svært godt. Likeledes har det hele uken vært stort fiske nord om Stad.

Januar 31. Søndag. Godt vær. Mange båter ligger med last og venter på lossetørn. Vi kommer neppe til før i morgen tidlig (mandag) engang. Værmeldingene går imidlertid i kveld ut på friskere vind for Sogn og Fjordane og opp til kuling på Møre. Det var mindre bra, men det må gå det og.

Februar 1. Godt, men kalt vær. Sjøsmult og sild i massevis. Vi og mange med oss lastet opp på Dragsvika på Stad. Ellers hører vi at det ropes på hjelpere både i nord og sør, så dette blir en silde-dag av de store.

Med leveransen går det så vidt. En del måtte sørover til Bergen før helgen, og de tapte en til to sildedager på den seilassen. Vinden frisker på en del i kveld. For i morgen er det meldt frisk bris til

kuling her nord. Vi har på en måte et herlig liv når vi kan være ute hver dag og få sild og levere om natten. Vi griper oss i å ønske at det måtte vare ved til dommedag minst.

Februar 2. Leverte til overlastningsanlegg på Gunhildevågen og ble skuffet over det mål de tok hos oss. Det er nemlig ikke selgeren som måler, men folk som er betalt av kjøperen. Og da blir det gjerne slik at vi synes de tar altfor mye. — Været forbyr omtrent alt fiske på denne side av Stad. Det ble dog tatt 2—3 fangster småsild inne ved Selje. På nordsiden av Stad er været bedre, og der har de vært i arbeid. Vi hører dem dirigere på hjelpere. — Værmeldingene for i morgen er litt bedre, men likevel tvilsomme.

Februar 3. Været har vært tålig bra i dag bortsett fra en del tungsjø. Fra Kråkenes til Stad og omkring i Sildegapet er det tatt en del snurpefangster i dag. Dessuten litt i Vanylvsgapet. Ellers er det slakt så vidt jeg forstår. Vi fikk 700 hl og en sprengt not utfor Stad.

Februar 4. Været er forholdsvis tålig, og sild er her å finne. Men den er blitt magesjuk, slik at når den er kommet i not, så setter den ned så det ofte ser nifst ut. Det blir dog tatt atskillige fangster fra Stad til Olderveggen. Dessuten blir det en del laster ved Bulandet og litt ved Ytterøyene. Meldingene går fremdeles ut på storm ved Stad, men så galt kan det vel neppe bli. Forholdet nordom Stad er meg ukjent — bortsett fra at «G. O. Sars» gikk nordover i gård med Sjøfarts- og Fiskerikomiteen. De skulle visst ut på fiskefeltet og se m. m. Og det var jo hyggelig får en si. Her fôr de hurtig forbi — nesten som en ånd. De må vel «nordforbi» for å få se fisket og fiskere. Det er jo der fisket foregår og det er der de har fiskere.

Februar 5. Sørlig tålig bra vær. Her blir funnet og fått mer og mindre sild fra Bulandet og nordover hele feltet. Vi opererte ved Klovingen, og der var sild i massevis, men den var vanskelig å berge. Enkelte fikk dog gode fangster. Vi gjorde 2 bomkast og 1 med 537 hl. Det ble vår fangst i dag.

Februar 6. Sør kuling, henimot storm, og så vidt meg bekjent er alt fiske forbudt i dag av den grunn.

Februar 7. Søndag og storkuling.

Februar 8. Sørlig frisk, — men der blir tatt sild fra Bulandet og nordover. Her er kommet en god del småsild i lag med den store, og dette gjør trolig at silden blir stående framover. Men været er ikke bra, dessverre.

Februar 9. Sørkuling, kalt og elendighet. Men fiskerne kamperer som om det gjaldt deres sjels salighet og vel så det. Og sild fåes der. Det blir tatt atskillige laster på strekningen Kråkenes—Stad. Da vi kom til Måløy forholdsvis tidlig for å melde inn vår fangst,

ca. 600 hl, ble vi liggende i sju lange og sju breie. Vi lå timevis i lag med andre og ventet på «ordre». Det ser ut for at det klikker et eller annet sted. Her er ikke slik stor pågang at dette skulle være nødvendig. Og forargelsen er ingenlunde liten blant dem som kommer inn med sild.

Februar 10. Godt vær og godt om sild så lenge jeg kan følge med. Vi holdt til utfor Vågsøy — sør av Kråkeneset, og der fikk storparten av de som var til stede det de trengte for denne omgangen. Vi fikk full last og måtte la ca. 1.000 hl fare i hundene grunnet plassmangel. En kan snakke om «en pølse i slaktetiden» i slike høve. Leveransen — eller iallfall beordringen — klikker i Måløy. Båtene ligger i timevis og venter på losseordre, og det er ikke bra. For oss blir også lossingen en skuffelse denne gangen, ser det ut for. Værmeldingene for morgendagen er gode, og vi skulle helst ikke forsømt den. Men jamen ser det smått ut med snaue 100 hl i timen.

Februar 11. Pent vær og en del snurpesild, helst bra utfor Stad. For oss har imidlertid dagen vært trasig med 5 kast, 600 hl og ødelagt not. Garnfiskerne får delvis svære fangster.

Februar 12. Fremdeles godt vær. Mellom Kråkenes og Stad og like sør til Ytterøy ble funnet og fått sild av nokså mange snurpere. Dagen ble en ny stor sildedag, og godt er det. Vi fikk 1.400 hl ombord og måtte la ca. 1.000 gå til krabbene. Båten er for liten.

Februar 13. Været bedre og bedre. Det lurer værmelderne. Dette blir visst også en stor sildedag. Utfor Bremanger hvor det ble oss forunt å holde til, ble det iallfall tatt sild en gros. Jeg syntes alle håvet. Og det på årets siste storsilddag! Silden er stor og feit og helt fast på rogn og melke til i dag, så av den grunn kunne den fremdeles hete storsild. Vi fikk last og 400 hl i en boms. Så dagen gikk godt an for oss.

Februar 14. Søndag og godt vær, men kaldt. Der snakkes i dag om meget sild på Sirahavet. Søringene blir nok ikke gamle her nå på tross av all silden i går. En har imidlertid hatt så mange skuffelser på Haugesundsfeltet de siste årene at en stor del av dem som ikke har annen interesse av å fare sørover enn fiske, vil vel bli igjen her nord lengst mulig. For Karmøybuen ligger dog saken annerledes an.

Februar 15. Kaldt rolig vær. En del skjerping og kasting hist og her, men ikke noen særlig fasong på fisket i dag. Det er ikke det at silden er blitt billigere. Nei, apetitten ser ut til å være i orden. Snurperne slåss om dottene, og bomsene slåss i dottevis om snurperne som kaster. Til sine tider ønsker snurperne at hinmannen og ingen hvitere måtte hente alt som heter boms. Rogalendingene og Karmøybuen har fått vårlåten sin de. — «Heile Sirahavet flyt i sild», «Der

blir sild nok på Haugesund i år» osv. Og dermed setter de kursen på sør — ingenting kan hindre dem. De farer enkeltvis, de farer flokkevis, snurpere, drivere og hjelpere. Og under seilasen trøster de seg selv og hverandre med at der *må bli sild på Haugesund i år*. — Den som lever får se. Best var det nå om der ble noe både her og der.

Februar 16. Været tålig godt, kaldt. Det er ikke vanskelig å forstå at det er skjedd en forandring på feltet i dag. Mens det tidligere har vært et hyl i radiotelefonene fra morgen til kveld, så var iallfall de første morgentimene stille for «trafikk». Det høres nesten gudsforlatt ut. Utover dagen blir det tatt enkelte fangster fra Stad og nordover til vest av Storholmen, ca. 20 mil av land. Ut på dagen ble det frisk vind og ikke arbeidsvær. Ellers så er her silledotter å se flere steder. Hvis silden vil fløyte seg og her blir vær, så kan det ennå bli meget sild tatt her nord.

Februar 17. Dagen begynte med snøkave og frisk vind. Snurperne er betenksomme. Det har ikke vært utseiling på hele kysten i dag, bortsett kanskje fra Ramsøyfjord mellom Smøla og Hitra hvor der er tatt en snurpefangst i dag også. I går var der flere fangster, opp til 2.000 hl småsild. Forøvrig høres det ut som om driverne ser en del sild fra Storholmen og nordøver Hustadviken.

Fra Haugesund berettes om 2 snurpefangster ved Jarstein, men jeg har ikke inntrykk av at det er så stort der sør — så vi får avvente bedre vær her.

Februar 18. Litt bedre vær i dag, men bare delvis brukbart for snurping på havet. Jeg anser det for tvilsomt og firer ikke båter. Fiskerimeldingen rapporterer snurpefiske fra Geitungen og Beiningen i sør til Smøla i nord og dessuten ved Runde og Storholmen. Der var vi. Uten at jeg så nøye kjenner resultatene, er det dog tatt en del sild på flere felter. Det rapporteres om sild på Tofteviken, og da dette er ved land, blir det til at jeg går lei av slingringen her og går sørover. Her blir avgjort sild her nord, bare været muliggjør fiske.

Februar 19. Sørøst og kaldt. Sildemeldingen fra Tofteviken var det rene sprøyt. En kar som førte brød hadde sett sild, og dette ble så kringkastet så mange fikk seg et døgn's unødig kjøring for umaken. Ellers ble det slakt både sør og nord. Årsaken er sørøsten, og den har vart i mange dager og ser ut for å vare ved.

Februar 20. Samme vær og samme forhold som i går. Skitt vær og skitt fiske.

Februar 21. Søndag og sørøst. Slik har det vært i en uke nå. Vårherre har jo vært litt snill med oss i år, men godt vær trenger vi fremdeles. Og det ser det smått ut med, men sørøsten får vi mer enn nok av. Vi ligger i Florø og holder helg. Her er få fiskere.

Byen virker noe mosegrodd med danseforbud og tåregassbombarde-
ment. Det høres noe koreansk ut og var neppe påkrevet om en
fulgte jorda.

Februar 22. Litt omslag i været. Det er mildere, men fremdeles
sjøgang. Fisket er kommet inn i en dødperiode med landligge både
sør og nord. På denne måten går en snart lei. Livet blir ørkesløst.
Garnbåtene som er utpå i kveld, snakker om at de ser sild, men de
liker ikke været og går til lands uten å sette garn.

Februar 23. Sørst, skittvær og skittforhold. Landligge og elen-
dighet. Vi er som kjørt av sporet. Dette er til å bli tussete av. Oppe
i Ramsøyfjorden eller ut for Grip et sted har dog 7 båter fått en del
småsild i dag og, men det er en liten prosent av de mange som var
til stede. Det var dårlige arbeidsforhold.

Settegarnsknektene har også fått litt omkring Røvær—Urter et
sted, tilsammen 10.000 hl på over 100 båter. Som man forstår er det
således langt mellom drammene nå om dagen.

Februar 24. Fremdeles kuling, sørst og landligge overalt.

Februar 25. Nøyaktig samme vær og samme låten overalt.

Februar 26. De samme meldingene, men fra Bremanger og nord-
over er det merkelig nok omtrent stille. Men silden er vanskelig å
finne. Utfor Olderveggen ser vi dotter på bunnen, og 20 mil N. t. V.
av Runde finner møringene den og der blir kastet og fått en del
sild. Drivgarnsfisket svært smått.

Februar 27. Pent vær. Vi starter fra Runde. Kurs N. t. V. Andre
båter dukker opp i grålysningen fra alle himmelretninger, hver fra
sine hjemmesteder ser det ut for. Resultatet av gårdsdagen her utpå
ble en bra fangst og noen småfangster 20—25 mil av Runde. Den
søker til havs igjen ser det ut for. Allerede kl. 9 får snurperne «kon-
takt» med silden — og utover dagen ble en svær dag med sild og
kasting 25—30 mil av Runde. Her ble tatt mange gode laster, men
for oss har dagen vært mer enn svart. — Først 3 bomkast og så en
sprengt not — sprengt i filler — og med dette er februar ferdig. Sild
er der dog nok av, men den er langt til havs, så en trenger godvær.
Ved Haugesund har også vært litt pjask.

Februar 28. Søndag, pent vær. Det berettes i dag at det i går
ble tatt gode fangster forskjellige steder sørpå, særlig Selbjørnsfjord.
På Rundefeltet ble kvantumet 127.000 hl i går.

Mars 1. Solskinn og stille, men en del tung sjø. Små sildefore-
komster og få fangster på Rundefeltet. Visstnok en del bra småsild-
fangster ved Smøla. Ellers er det slakt i dag. Vi går heim og ordner
oss for småsildfisket.

Mars 2. Bra vær, men fisket er ikke så bra. Fiskerimeldingen melder om livlig kasting ved Vallaboene på Møre. Omtrent hele flåten som har vært sønnenfor tar rumpa på ryggen og farer nord. Det prates og snakkes — «du kan veda det, det må bli der nord», «Du kan da veda det, her sør blir ingenting». Vi får imidlertid ta tingene med tålmodighet.

Mars 3. Kaldt pent vær. — Sønnenfor elendighet på alle måter — småsild og varsom sild. Men nord for Runde kastes det så svetten siler. I går kveld kom der inn meget sild til Kristiansund og Ålesund. Resten av flåten går nord i dag, så nå kan en synge: Her mødes alle vegne — der nord.

Ut på kvelden frisk nordvest. Båtene på Rundefeltet, ca. 30 mil av, har visse vansker med å komme til lands med sine sildelaster.

Mars 4. Nordost kuling og kaldt — og intet fiske bortsett fra ved Titran hvor der meldes at der er både godt vær og sild. Og så er det bare å sette farten opp og speede på nord. I går på Korsfjorden, i dag Runde og i morgen Titran. Jau, tidene forandrer seg.

Mars 5. S.O. bris. Kasting hele dagen på Ramsøyfjorden og mange gode fangster. Hele søraflåten på vei hertil.

Mars 6. S.S.V. på Ramsøyfjorden hvor de fleste snurpere er samlet. Mange bomkastet, men de få båter som får sild laster opp og håver til dels i hjelpere.

Mars 7. S.O. kuling. Havnen i Kristiansund er så å si fullpakket med båter. Snurpere og hjelpere. Noen skal losse, men det ser ut til å gå nokså langsomt. De er ikke forberedt på noen større silde-mengde her. Andre skal holde helg og se på byen.

Mars 8. Sørlig bris og solskinn. Hele flåten samlet på Ramsøyfjorden. Noe kasting om dagen, men mest bom. Antagelig 6—7 fangster fra 100 hl — 2.000 hl. Noen båter går sør, men de fleste varper her.

Mars 9. S.V. kuling. I dag er det ikke brukbart vær. Det går rykter om sild lenger nord, men de fleste venter på bedre vær.

April 4. Jeg gikk i land for en måned siden i dag. Jeg var både trøtt og hadde ting å ordne med. Fisket har imidlertid fortsatt og fortsetter fremdeles. Mange — de fleste — er sluttet av. Enkelte går ut igjen, og der rapporteres om mye sild fra omkring Stad til Breisund. Året ble således et gildt år og en god hjelp for mange.

Deltakelsen i fisket og fartøyenes utrustning m. v.

I tabell 5–12 er det i likhet med tidligere bearbeidet de opplysninger som man har fått om de forskjellige deltakende lag inklusive seilerne i forbindelse med innmeldingen til oppsynet.

I henhold til disse tabeller deltok det følgende lag under årets vintersildfiske:

Drivgarnslag 627 (657), settegarnslag 213 (295), snurpenotlag 447 (459), kombinerte drivgarns- og settegarnslag 460 (550), dessuten deltok av diverse andre lag 38 (45) og av hjelpere 335 (228).

Med disse lag deltok i alt 22.108 (22.619) mann. Hertil kommer 47 (49) landnotlag med 385 (394) mann.

I parantes er angitt de tilsvarende tall for sesongen 1953. Tallene viser tilbakegang for lagene i alle ordinære redskapsklasser. Dette samsvarer imidlertid ikke med en redusert deltakelse, men har sin grunn i mangelfulle innmeldinger. Oppgaven fra Noregs Sildesalslag over de lag som leverte fangst faller således stort sett sammen med de tilsvarende oppgaver for 1953. Således var det i 1953 1.587 rene garnlag som leverte over 100 hl. I år var tallet 1.553. For snurpenotlagenes vedkommende er der en øking i antallet lag uten følgefartøyer, mens antallet lag med følgefartøyer er redusert. Samlet blir dog antallet deltakende lag det samme begge år, nemlig ca. 500. For i år har således Noregs Sildesalslag oppgitt antallet til 477 lag uten følgefartøyer og 15 lag med følgefartøyer eller tilsammen 492 lag.

Innmeldingen av hjelpefartøyer var i år bedre enn tidligere, nemlig 325. Det var dog fortsatt mange som ikke meldte sin deltakelse til oppsynet, idet det ifølge oppgave fra Noregs Sildesalslag deltok i alt 389 rene hjelpelag.

Ifølge tabell 12 deltok det i alt 120 seilere med en føringskapasitet på vel 100.000 hl. Dette er dog bare en brøkdel av de føringsfartøyer som deltok. Ifølge A/L Fellesførings årsberetning deltok det således 543 fartøyer med en føringskapasitet på ca. 1 million hektoliter i føringen av sild til sildoljefabrikken.

Tabell 5.

Drivgarnslag fordelt etter

Fra hvilket fylke	Hovedfarkoster										
	I alt	Verdi kr.	Art			Gj.sn. laste- evne i hl	Med liv- belter	Særlig			
			m/k	m/sk	m/å			Elek- trisk lys	Ant.	Verdi kr.	Ant.
Finnmark	4	362 000	4	—	—	610	4	4	6	3 200	4
Troms	36	3 130 000	36	—	—	545	36	36	42	19 450	36
Nordland	57	5 208 000	57	—	—	515	57	57	75	35 250	54
Nord-Trøndelag	7	528 000	7	—	—	395	7	7	6	2 800	6
Sør-Trøndelag	63	4 640 000	60	3	—	435	55	63	62	28 160	51
Møre og Romsdal	291	33 498 000	273	17	1	660	259	257	316	147 510	276
Sogn og Fjordane	85	6 812 000	66	18	1	535	84	85	77	34 400	72
Bergen	1	110 000	—	1	—	600	1	1	1	500	1
Hordaland	71	5 529 000	35	36	—	570	71	71	66	28 500	57
Rogaland	8	715 000	3	5	—	720	8	8	9	3 600	8
Vest-Agder	4	320 000	—	4	—	490	4	4	4	1 700	4
	627	60 852 000	541	84	2	585	586	593	664	305 070	569

Tabell 6.

Settegarnslag fordelt etter

Sogn og Fjordane	4	137 500	1	3	—	350	3	4	3	1 500	2
Hordaland	12	326 000	—	10	2	330	4	12	13	5 850	—
Rogaland	169	5 241 500	5	161	3	360	149	165	163	68 330	47
Vest-Agder	24	758 000	—	24	—	300	20	24	21	9 600	11
Aust-Agder	3	70 000	—	3	—	315	3	3	3	950	2
Østfold	1	45 000	—	1	—	300	1	1	—	—	—
	213	6 578 000	6	202	5	350	180	209	203	86 230	62

Tabell 7.

Driv- og settegarnslag fordelt etter

Møre og Romsdal	45	2 696 000	45	—	—	390	32	45	46	22 300	27
Sogn og Fjordane	32	1 567 000	22	10	—	410	26	32	29	13 100	18
Hordaland	127	6 627 000	19	108	—	460	124	127	117	52 100	86
Rogaland	191	9 930 000	12	179	—	450	191	191	193	77 530	146
Vest-Agder	50	2 368 000	—	50	—	375	50	50	44	17 250	48
Aust-Agder	5	462 000	—	5	—	470	5	5	9	3 600	5
Telemark	3	195 000	1	2	—	350	3	3	3	1 100	2
Vestfold	1	50 000	—	1	—	400	1	1	1	500	1
Buskerud	2	290 000	1	1	—	750	2	2	2	900	2
Østfold	4	205 000	—	4	—	325	4	4	4	1 200	2
	460	24 390 000	100	360	—	450	438	460	448	189 580	337

hovedfarkostens heimstadfylke, utstyr m. m.

utstyr			Lettbåter		Notbåter			Drivgarn		Settegarn		Antall	
diosendere		Ekkolodd			Ant.		Verdi kr.	Antall	Verdi kr.	Antall	Verdi kr.	Lag	Mann
Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	m/motor	u/motor							
15 200	4	48 500	4	1 950	—	—	—	251	73 000	—	—	4	34
153 500	36	446 100	30	14 200	—	—	—	2 699	823 500	—	—	36	344
229 600	56	642 600	39	18 670	—	—	—	3 412	1086 000	—	—	57	483
17 000	7	72 100	2	1 000	—	—	—	308	92 500	—	—	7	56
208 400	56	618 500	51	21 900	—	—	—	3 628	1141 500	—	—	63	499
1339 300	285	3416 500	230	157 000	—	—	—	19747	5830 900	—	—	291	2 736
300 000	80	917 200	55	23 850	—	—	—	6 027	1537 900	—	—	85	712
5 000	1	11 000	1	450	—	—	—	70	20 000	—	—	1	9
228 900	65	737 100	57	24 550	—	—	—	4 169	1152 000	—	—	71	556
27 200	7	79 800	6	2 450	—	—	—	436	141 000	—	—	8	57
18 000	—	—	4	22 450	—	—	—	185	54 000	—	—	4	27
2542 100	597	6989 400	479	288 470	—	—	—	40 932	11952 300	—	—	627	5 513

hovedfarkostens heimstadfylke, utstyr m. m.

5 900	—	—	—	—	1	—	7 000	—	—	142	30 100	4	26
—	3	34 500	—	—	3	—	28 000	—	—	455	83 200	12	73
275 400	32	312 100	—	—	61	1	441 500	—	—	7 449	1293 200	169	1 059
37 800	—	—	—	—	1	—	10 000	—	—	1 041	200 800	24	128
7 100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120	22 000	3	17
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40	6 000	1	6
326 200	35	346 600	—	—	66	1	486 500	—	—	9 247	1635 300	213	1 309

hovedfarkostens heimstadfylke, utstyr m. m.

91 500	32	353 000	45	19 000	—	—	—	2 929	881 000	1 195	242 400	45	337
63 200	26	271 200	30	10 750	—	—	—	1 559	428 200	1 022	195 300	32	221
338 100	113	1164 500	111	38 550	—	—	—	5 495	1624 700	5 740	1151 600	127	893
483 500	144	1439 500	132	48 300	—	—	—	8 312	2285 300	9 914	1843 500	191	1 227
162 700	38	370 500	19	6 500	—	—	—	2 158	526 000	2 442	448 400	50	303
12 500	5	49 200	4	2 100	—	—	—	256	57 000	273	48 000	5	32
4 500	3	32 500	3	1 000	—	—	—	118	29 000	154	24 000	3	19
4 000	1	11 500	1	400	—	—	—	40	10 000	60	12 000	1	6
10 300	2	22 000	1	2 300	—	—	—	163	42 000	121	28 700	2	15
6 000	4	42 000	4	1 550	—	—	—	191	54 000	191	34 000	4	26
1176 300	368	3755 900	350	130 450	—	—	—	21221	5937 200	21 112	4027 900	460	3 079

Tabell 8.

Snurpenotlag fordelt etter hovedfarkostens

Fra hvilket fylke	Hovedfarkoster										
	Ant.	Verdi kr.	Art		Gj.sn. laste- evne i hl	Elektrisk lys	Med liv- belter	Særlig utstyr			
			m/s	d/s				Radiosendere		Radiomottakere	
								Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.
Finnmark	1	200 000	1	—	1 900	1	1	1	3 000	—	—
Troms	42	19 455 000	42	—	1 995	42	42	43	341 500	60	27 650
Nordland	39	11 520 000	40 ¹	—	1 800	40	40	40	231 900	59	29 200
Sør-Trøndelag	27	7 190 000	28 ¹	—	1 850	28	28	26	197 000	52	24 900
Møre og Romsdal....	135	58 490 000	124	11	2 300	135	135	135	1285 800	179	83 300
Sogn og Fjordane ..	23	6 935 000	23	—	1 760	23	23	23	124 000	37	18 800
Bergen	18	5 780 000	18	—	2 385	18	18	18	118 000	34	16 300
Hordaland.....	86	26 665 000	86	—	2 200	86	86	86	552 100	132	66 350
Rogaland	74	33 485 000	74	—	2 600	74	74	74	579 000	166	79 550
Vest-Agder	1	255 000	2 ¹	—	1 100	2	2	2	8 000	2	1 000
Vestfold	1	380 000	1	—	2 300	1	1	1	6 000	2	1 000
	447	170 355 000	439	11	2 220	450	450	449	3446 300	723	348 050

¹ Herav 1 følgefartøy.

Tabell 9.

Landnotlag fordelt etter hovedfarkostens

Fra hvilket fylke	Dekkede og åpne hovedfarkoster		Lettbåter			
			m/motor		u/motor	
	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.
Nord Trøndelag	1	50.000	—	—	1	200
Sogn og Fjordane	37	831.400	30	129.800	23	9.200
Hordaland	9	121.000	2	4.000	10	3.800
	47	1002.400	32	133.800	34	13.200

heimstadfylke, utstyr m. m.

		Lettbåter				Ekkolodd		Notbåter m/motor		Snurpenøter		Lag	
Ekkolodd ²		m/motor		u/motor									
Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Antall	Verdi kr.	Ant.	Mann
1	10 000	—	—	—	—	1	12 000	2	20 000	2	45 000	1	20
42	510 000	2	12 000	—	—	40	649 800	84	1086 000	110	2 916 000	42	843
40	506 500	5	8 300	1	500	34	529 000	76	950 000	100	2 609 000	39	761
28	342 000	—	—	1	500	26	379 000	54	695 000	73	1 755 000	27	508
135	1604 500	6	30 000	3	1 100	128	2018 000	270	3562 000	440	10 904 000	135	2 767
23	308 000	4	26 000	—	—	19	288 000	46	594 000	70	1 759 000	23	443
18	218 000	2	10 000	—	—	16	240 000	37	459 000	55	1 258 000	18	362
87	1036 500	7	38 000	—	—	79	1284 700	172	2110 000	267	6 046 000	86	1 695
73	825 000	9	64 500	2	1 000	64	1127 000	148	2062 000	236	5 924 000	74	1 487
1	16 000	1	6 000	—	—	—	—	—	—	1	32 000	1	13
1	15 000	—	—	—	—	1	16 000	—	—	3	70 000	1	20
449	5391 500	36	194 800	7	3 100	408	6543 500	889	11538 000	1 357	33 298 000	447	8 919

² Herav 316 med ekkolodd.

heimstadfylke, utstyr m. m.

Fangstbåter				Særlig utstyr						Landnoter		Lag	
m/motor		u/motor		Radios.		Radiomott.		Ekkolodd					
Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Mann
1	7.000	—	—	1	5.000	1	500	1	12.000	3	15.000	1	8
28	245 000	12	10.500	7	24.800	25	10 100	6	54.000	111	1107.000	37	302
—	—	8	7.600	—	—	2	900	1	8.000	21	82.000	9	75
29	252.000	20	18.100	8	29.800	28	11.500	8	74.000	135	1204.000	47	385

Av tabell 8 vil framgå at utviklingen med installering av ekkolodd i snurpenotlagenes lett båter fortsetter. Således hadde 408 eller 90 % av de innmeldte lag ekkolodd i lett båten siste sesong mot 70 % i 1953.

Til kommende sesong vil bli utarbeidet nye innmeldingsskjemaer for snurpenotlagene med sikte på å få ytterligere opplysninger om utstyret.

I tabell 13 er de deltagende fiskere — landnotlagene unntatt — fordelt etter deres heimstadskommuner på samme måte som i beretningene for 1951—1953.

Innmeldingene til oppsynet har i år vært utlånt til Fiskeridirektoratet, og sekretær Sverre Mollestad har i nr. 44 og 45 av «Fiskets Gang» for 1954 på basis herav skrevet en artikkel om mannskapene og farkostene på vintersildfisket 1954.

Tabell 10.

Diverse kombinerte lag fordelt etter hovedfarkostens heimstadfylke, utstyr m. m.

Fra hvilket fylke	Hovedfarkoster — alle med motor										Lettbåter			Notbåter		
	Ant.	Verdi kr.	Elektrisk lys	Med livbøtter	Særlig utstyr											
					Radiosendere		Radiomottakere		Ekkolodd							
					Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	m/m	u/m	Verdi kr.	m/m	u/m	Verdi kr.
Møre og Romsdal	1	235.000	1	1	1	12.000	2	1.000	1	11.000	1	1	3.500	1	1	7.000
Sogn og Fjordane	26	952.100	26	13	11	47.500	13	5.330	15	151.800	25	14	120.850	36	8	398.800
Hordaland	1	60.000	1	1	1	7.000	1	400	1	11.000	1	—	20.000	2	—	20.000
Rogaland	10	695.000	10	9	9	41.000	10	4.500	9	85.000	8	5	92.500	9	3	95.500
	38	1.942.100	38	24	22	107.500	26	11.230	26	258.800	35	20	236.850	48	12	521.300

Fra hvilket fylke	Redskaper										Antall lag					Ant. mann
	Drivgarn		Settegarn		Snurpenot		Landnot		Trål		Trål	Snurp og landnot	Snurp, garn og landnot	Snurp og garn	Landnot og garn	
	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.						
	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.						
Møre og Romsdal	140	35.000	—	—	1	40.000	—	—	—	—	—	—	—	1	—	11
Sogn og Fjordane	414	106.500	30	5.000	23	392.000	69	605.000	—	—	—	10	8	—	8	200
Hordaland	—	—	64	14.000	2	40.000	—	—	—	—	—	—	—	1	—	20
Rogaland	—	—	610	104.000	14	191.000	2	4.000	2	12.000	2	1	—	7	—	129
	554	141.500	704	123.000	40	663.000	71	609.000	2	12.000	2	11	8	9	8	360

Tabell 11.

Hjelperlag fordelt etter hovedfarkostens

Fra hvilket fylke	Hoved-						
	Antall	Verdi kr.	Art		Gj.sn. laste- evne i hl	Elek- trisk lys	Med liv- belter
			m/k	m/sk			
Troms	69	5 119 000	60	9	600	69	57
Nordland	71	7 051 000	57	14	570	71	54
Sør-Trøndelag	35	3 350 000	32	3	555	35	29
Nord-Trøndelag	2	105 000	2	—	435	2	1
Møre og Romsdal	39	3 186 000	32	7	605	39	34
Sogn og Fjordane	7	605 000	2	5	615	7	6
Bergen	1	60 000	1	—	600	1	1
Hordaland	54	4 517 000	24	30	695	54	53
Rogaland	50	3 575 000	7	43	645	50	49
Vest-Agder	4	470 000	2	2	990	4	4
Aust-Agder	1	185 000	1	—	950	1	1
Telemark	1	75 000	—	1	650	1	1
Østfold	1	80 000	—	1	450	1	1
	335	28 378 000	220	115	615	335	291

Tabell 12.

Seilere fordelt etter hovedfarkostens

Fra hvilket fylke	Hovedfarkoster —					
	Antall	Verdi kr.	Art		Gj.snitts lasteevne i hl	Elek- trisk lys
			m/k	m/sk		
Møre og Romsdal	1	90 000	—	1	1 150	1
Sogn og Fjordane	5	300 000	2	3	700	5
Bergen	2	110 000	2	—	650	2
Hordaland	81	6 064 000	32	49	875	81
Rogaland	22	2 605 000	12	10	1 345	22
Vest-Agder	9	995 000	4	5	1 245	9
	120	10 164 000	52	68	980	120

heimstadfylke, utstyr m. m.

farkoster						Lettbåter		Notbåter		Antall	
Særlig utstyr											
Radiosendere		Radiomottakere		Ekkolodd							
Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Lag	Mann
68	271 100	79	36 550	63	748 000	14	5 850	69	757 000	69	655
71	303 900	69	32 800	66	758 180	4	1 850	71	737 900	71	635
35	147 000	39	18 200	26	292 000	9	3 400	35	358 000	35	312
2	7 000	2	1 000	2	22 000	1	500	2	23 000	2	17
39	155 700	40	18 250	35	390 000	2	800	39	406 500	39	332
7	36 700	6	3 400	5	49 000	5	26 500	8	100 800	7	63
1	3 000	1	500	—	—	—	—	1	11 000	1	8
54	250 100	48	21 850	30	336 000	—	—	54	506 000	54	455
47	184 000	45	19 050	19	191 000	4	1 150	48	385 000	50	395
4	23 600	3	1 300	2	21 000	1	500	4	32 000	4	33
1	6 000	—	—	1	10 000	1	700	1	7 000	1	8
1	4 500	—	—	—	—	—	—	1	10 000	1	8
1	3 000	1	500	1	10 000	—	—	1	12 000	1	7
331	1395 600	333	153 400	250	2827 180	41	41 250	334	3346 200	335	2 928

heimstadfylke, utstyr m. m.

alle med motor								Lettbåter		Antall mann
Med liv- belter	Særlig utstyr									
	Radiosendere		Radiomottakere		Ekkolodd					
	Antall	Verdi kr.	Antall	Verdi kr.	Antall	Verdi kr.	Antall	Verdi kr.		
1	1	4 000	2	1 000	—	—	2	1 000	4	
5	2	10 000	3	1 300	—	—	3	1 300	17	
2	2	8 000	2	900	—	—	2	650	7	
80	48	206 000	75	33 510	7	76 600	73	33 200	291	
22	13	62 500	14	6 150	3	32 000	17	13 600	92	
7	2	14 000	11	4 500	1	16 000	8	3 900	27	
117	68	304 500	107	47 360	11	124 600	105	53 650	438	

Tabell 13.

Fordeling av de deltakende fiskere (landnotfiskere unntatt)
etter deres heimstadskommuner.

Ostfold fylke (01):

03 Fredrikstad	1
11 Hvaler	12
12 Torsnes	1
13 Borge	1
34 Onsøy	9
36 Rygge	2
I alt	<u>26</u>

Akershus fylke (02):

01 Son	1
I alt	<u>1</u>

Oslo fylke (03):

01 Oslo	2
I alt	<u>2</u>

Hedemark fylke (04):

15 Løten	1
I alt	<u>1</u>

Oppland fylke (05):

01 Lillehammer	1
20 Ringebu	1
I alt	<u>2</u>

Buskerud fylke (06):

02 Drammen	1
12 Hole	2
21 Sigdal	2
28 Hurum	7
I alt	<u>12</u>

Vestfold fylke (07):

05 Tønsberg	2
08 Stavern	2
17 Borre	1
20 Stokke	1
27 Hedrum	1
I alt	<u>7</u>

Telemark fylke (08):

01 Kragerø	4
03 Stathelle	1
13 Eidanger	5
34 Vinje	1
Uoppgitt	1
I alt	<u>12</u>

Aust-Agder fylke (09):

01 Risør	1
03 Arendal	1
15 Dypvåg	4
16 Flostad	1
20 Øyestad	1
21 Tromøy	3
22 Hisøy	3
23 Fjære	4
25 Eide	1
26 Vestre Moland	1
27 Hovåg	28
I alt	<u>48</u>

Vest-Agder fylke (10):

01 Kristiansand	3
02 Mandal	1
03 Farsund	11
04 Flekkefjord	6
11 Randesund	17
12 Oddernes	148
18 Søgne	26
19 Halse og Harkm.	21
20 Holum	1
23 Finsland	1
24 Bjelland	2
28 Vigmostad	1
29 Sør Audnedal	4
30 Spangereid	22
31 Austad	19
32 Lyngdal	9
37 Kvinesdal	2
38 Feda	6
40 Spind	5
41 Lista	11
42 Hidra	136
43 Nes	27
45 Bakke	1
I alt	<u>480</u>

Rogaland fylke (11):

01 Egersund	47
03 Stavanger	72
04 Skudeneshavn	105
05 Kopervik	63
06 Haugesund	49
11 Sokndal	108

Tabell 13 (forts.).

12 Lund	12	14 Ølen	8
15 Helleland	3	15 Vikebygd	5
16 Eigersund	258	16 Sveio	49
17 Ognå	58	17 Valestrand	33
18 Varhaug	9	18 Moster	73
19 Nærbø	3	19 Bømlo	172
20 Klepp	10	20 Bremnes	425
21 Time	1	21 Stord	39
22 Gjestal	1	22 Fitjar	196
23 Høyland	4	23 Tysnes	32
24 Sola	51	24 Kvinnherad	28
25 Madla	14	25 Varaldsøy	14
26 Hetland	118	26 Strandebarne	9
27 Randaberg	20	27 Jondal	9
28 Høle	26	28 Odde	1
29 Forsand	26	33 Ulvik	4
30 Strand	81	37 Granvin	1
31 Årdal	11	38 Kvam	3
32 Fister	30	40 Strandvik	12
33 Hjelmeland	48	41 Fusa	30
35 Sauda	3	42 Samnanger	7
36 Sand	5	43 Os	83
37 Erfjord	21	44 Austevoll	504
38 Jelsa	39	45 Sund	344
39 Nedstrand	101	46 Fjell	519
40 Sjernerøy	66	47 Askøy	92
41 Finnøy	28	48 Laksevåg	17
42 Rennesøy	155	49 Fana	19
43 Mosterøy	71	50 Haus	4
44 Kvitsøy	124	51 Bruvik	5
45 Bokn	156	52 Modalen	2
46 Tysvær	138	53 Hosanger	8
47 Avaldsnes	176	54 Hamre	13
48 Stangaland	157	55 Åsane	6
49 Åkra	826	56 Meland	3
50 Skudenes	384	57 Alversund	4
51 Utsira	84	58 Herdla	577
52 Torvastad	123	59 Hjelme	100
53 Skåre	57	60 Hordabø	35
54 Skjold	39	61 Manger	27
56 Imsland	5	62 Sæbø	4
57 Vikedal	7	63 Lindås	35
58 Sandeid	9	64 Austrheim	119
I alt	<u>4 002</u>	65 Fedje	110
<i>Hordaland fylke (12):</i>		66 Masfjorden	12
11 Etne	1	I alt	<u>3 910</u>
12 Skånnevik	48	<i>Bergen fylke (13):</i>	
13 Fjellberg	69	I alt	<u>40</u>

Tabell 13 (forts.).

Sogn og Fjordane fylke (14):

01 Florø	23
11 Gulen	140
12 Solund	291
13 Hyllestad	44
14 Brekke	1
15 Lavik	5
16 Kyrkjebø	4
17 Vik	4
18 Balestrand	3
19 Leikanger	1
22 Lærdal	1
23 Borgund	13
25 Hafslo	1
28 Askvoll	193
29 Fjaler	15
30 Gaular	6
31 Jølster	6
32 Førde	7
33 Naustdal	9
34 Vevring	38
35 Eikefjord	17
36 Bru	31
37 Kinn	167
38 Bremanger	310
39 Sør-Vågsøy	120
40 Nord-Vågsøy	99
41 Selje	399
42 Davik	200
43 Eid	13
45 Gloppen	11
46 Breim	1
47 Innvik	3
48 Stryn	6
I alt	<u>2 182</u>

Møre og Romsdal fylke (15):

01 Ålesund	141
02 Molde	11
03 Kristiansund	11
11 Vanylven	90
12 Syvde	101
13 Rovde	40
14 Sande	381
15 Herøy	782
16 Ulstein	263
17 Hareid	311
18 Dalsfjord	49
19 Volda	116

20 Ørsta	63
21 Vartdal	122
22 Hjørundfjord	76
23 Sunnylvn	2
24 Norddal	2
25 Stranda	4
26 Stordal	11
27 Ørskog	17
28 Sykkylven	27
29 Skodje	29
30 Vatne	128
31 Borgund	476
32 Giske	386
33 Vigma	104
34 Haram	460
35 Vestnes	31
37 Voll	4
38 Eid	1
39 Grytten	2
40 Hen	1
41 Veøy	3
42 Eresfjord og Vistdal	2
44 Bolsøy	13
45 Sør-Aukra	303
46 Sandøy	145
47 Nord-Aukra	148
48 Fræna	84
49 Bud	139
50 Hustad	100
51 Eide	25
52 Kornstad	103
53 Kvernes	9
54 Bremsnes	159
55 Grip	6
56 Frei	4
57 Gjemnes	5
58 Øre	1
59 Straumsnes	2
60 Tingvoll	3
65 Åsskard	6
68 Stemshaug	17
69 Aure	22
70 Valsøyfjord	2
71 Halså	2
72 Tustna	29
73 Edøy	32
74 Brattvær	145
75 Hopen	74
I alt	<u>5 825</u>

Tabell 13 (forts.).

Sør-Trøndelag fylke (16):

01 Trondheim	9
11 Vinje	1
12 Hemne	12
14 Heim	16
15 Sandstad	28
16 Fillan	123
17 Hitra	71
18 Kvenvær	48
19 Sør-Frøya	141
20 Nord-Frøya	288
21 Ørland	14
22 Agdenes	5
23 Lensvik	2
24 Rissa	5
25 Stadsbygd	7
26 Stjørna	79
27 Bjugn	3
28 Nes	24
29 Jøssund	22
30 Åfjord	25
31 Stoksund	185
32 Roan	74
33 Osen	123
38 Orkdal	2
49 Soknedal	1
53 Melhus	1
59 Geitastrand	1
60 Strinda	2
I alt	<u>1 312</u>

Nord-Trøndelag fylke (17):

02 Steinkjer	2
03 Namsos	5
12 Hegra	1
14 Stjørdal	1
18 Leksvik	1
22 Ytterøy	1
27 Beitstad	1
39 Røyrvik	4
45 Vemundvik	1
47 Otterøy	9
48 Fosnes	1
49 Flatanger	12
50 Vikna	55
51 Nærøy	9

52 Kolvereid	7
55 Leka	33
I alt	<u>143</u>

Nordland fylke (18):

01 Brønnøysund	1
02 Mosjøen	2
04 Bodø	5
05 Narvik	1
06 Svolvær	4
11 Bindal	10
12 Sømna	6
13 Velfjord	2
14 Brønnøy	22
15 Vega	35
16 Vevelstad	17
17 Tjøtta	43
18 Herøy	121
19 Nordvik	20
20 Alstahaug	26
21 Sandnessjøen	13
22 Leirfjord	43
24 Vefsen	2
27 Dønnes	99
28 Nesna	93
31 Sør-Rana	5
32 Hemnes	4
33 Nord-Rana	1
34 Lurøy	197
35 Træna	49
36 Rødøy	120
37 Meløy	158
38 Gildeskål	103
39 Beiarn	1
40 Saltdal	2
41 Fauske	1
42 Skjerstad	3
43 Bodin	11
44 Kjerringøy	1
45 Sørfold	40
46 Nordfold	17
47 Leiranger	31
48 Steigen	5
49 Hamarøy	10
50 Tysfjord	11
51 Lødingen	47
52 Tjeldsund	2
54 Evenes	4

Tabell 3 (forts.).

54 Ballangen	7
55 Ankenes	2
57 Værøy	2
58 Moskenes	24
59 Flakstad	17
60 Buksnes	9
61 Hol	17
62 Borge	5
63 Valberg	5
64 Gimsøy	11
65 Vågan	38
66 Hadsel	181
67 Bø	119
68 Øksnes	19
69 Langenes	14
70 Sortland	171
71 Bjørnskinn	36
72 Dverberg	7
73 Andenes	4
I alt	<u>2 076</u>

Troms fylke (19):

01 Harstad	3
02 Tromsø	30
11 Kvæfjord	63
12 Sandtorg	47
13 Skånland	39
14 Trondenes	60
15 Bjørkøy	99
16 Andørja	120
17 Ibestad	180
18 Astafjord	58
19 Gratangen	199
20 Lavangen	88
21 Salangen	14
22 Bardu	1
23 Øverbygd	1
24 Målselv	1
25 Sørreisa	108
26 Dyrøy	89
27 Tranøy	69

28 Torsken	71
29 Berg	5
30 Hillesøy	18
31 Lenvik	180
32 Malangen	43
33 Balsfjord	89
34 Tromsøysund	76
35 Helgøy	20
36 Karlsøy	26
37 Ullsfjord	26
38 Lyngen	8
39 Storfjord	3
40 Kåfjord	5
41 Skjervøy	22
42 Nordreisa	18
43 Kvænangen	12
I alt	<u>1 891</u>

Finnmark fylke (20):

01 Hammerfest	2
02 Vardø	1
03 Vadsø	5
12 Alta	4
13 Talvik	7
14 Loppa	5
15 Hasvik	1
16 Sørøysund	3
19 Nordkapp	18
23 Gamvik	2
24 Berlevåg	8
27 Nesseby	1
28 Vardø herred	17
30 Sør Varanger	3
I alt	<u>77</u>

Uoppgitt:

I alt	<u>41</u>
-----------------	-----------

Utlendinger:

I alt	<u>18</u>
I alt	<u>22 108</u>

Redskapstapene m. m.

Redskapstapene var i år små for alle redskapsklasser. Dette gjelder både for storsild- og vårsildfisket. Derimot hadde alle redskapsklasser stor slitasje. Dette skyldtes sildegangen og værforholdene i forening.

Det ble ikke aktuelt med organisert berging av settegarn. Kun et fåtall settegarn ble overlevert til oppsynet av tilfeldige bergere. Dette hadde sin årsak i at fiskerne under de dårlige værforhold ofret mer tid på bergingen av egne sammenviklede redskaper enn det ellers er vanlig.

Sunnhetstilstanden:

Man har i år bare fått 4 beretninger fra fiskerileger. Ved direkte henvendelse til de som tidligere har tjenestegjort, har man som oftest fått opplyst at de ikke ble ansatt som fiskerileger for 1954.

De mottatte beretninger inntas her:

Distriktslege J. Thorkildsen, Kopervik.

«Årets vårsildfiske var av meget kort varighet, og legesøkningen ble av den grunn liten. Sunnhetstilstanden var også meget god. Der ble i alt behandlet 38 fiskere med i alt 38 konsultasjoner og 2 sykebesøk. De sykdommer som ble behandlet var alle av lettere art.»

Distriktslege Wilhelm Bøe, Skåre.

«Når bortses fra de alminnelige forkjølelssykdommer, var sunnhetstilstanden blant fiskerne meget god. Der var ingen innleggelser på sykehus, og der inntraff ingen alvorlige ulykker på feltet.»

Distriktslege K. Lyslo, Mastrevik.

«Sunnhetstilstanden blant fiskerne var under vintersildfisket 1954 meget god. — Etter kunngjøring ble en hel del fiskere sendt til diagnosestasjon for lungeundersøkelse før fisket tok til. Ellers var de fleste undersøkt ved skjembilledfotografering i november 1953. Der var intet tilfelle av tuberkulose her. — Hygienens ombord var bra.»

Distriktslege Ingolv Urnes, Askvoll.

«Her var som året før lite fiskarar samla då sildefisket også i år var dårleg her. Den uka da det var sild var det uvær. Helsetilhøva millom dei fiskarane som var samla her var sers gode. Ingen epidemiar av nokon art.»

Forskjellig.

Ulykker.

Sesongen forløp stort sett uten ulykker av alvorlig art. Et fiskefartøy forliste dog på hjemtur etter fiskets slutt. To mann omkom.

Forøvrig var det en rekke større og mindre havarier, men situasjonen var ikke verre enn vanlig, snarere bedre.

Tråling etter vintersild.

Det deltok siste sesong bare to norske lag som forsøkte seg med trål. Resultatet av forsøket er ikke kjent. Det ser således ikke ut til at dette redskap vil slå igjennom under vintersildfisket.

Det skal også ha opptrådt utenlandske trålere av forskjellig nasjonalitet. To danske fartøyer (partrålere) ble oppbrakt av oppsynet. I tillegg til de utenlandske trålere skal også være observert utenlandske lag som fisket med drivgarn. Man har ikke konkrete opplysninger om hvor de utenlandske trålere og drivere har fisket. Men hensett til sildegangen siste sesong kan man ikke utelukke at det til dels kan ha foregått innenfor norsk fiskerigrense.

4

Transporten av vintersild.

Som nevnt i beretningen for 1953, skulle A/L Fellesføring fortsette sin virksomhet også i 1954.

På grunn av den korte sesong som førefartøyene fikk i 1953, fryktet man for en viss svikt i føretonnasjen i år. Da fisket begynte så uventet tidlig i midten av januar, var det også få båter til stede. Det lykkedes dog i løpet av sesongen å befrakte ca. 530 fartøyer med en kapasitet på ca. 1 million hl. Herav var 40 fartøyer med en kapasitet på ca. 200.000 hl utenlandsk tonnasje. Denne flåte førte vel 4.500.000 hl vintersild, og de deltakende førefartøyer hadde således en meget god sesong. Den etablerte føringsordning hadde utvilsomt en vesentlig betydning for avviklingen av mottaket og bestyrket ytterligere troen på at et organisert føringsystem både er ønskelig og nødvendig. A/L Fellesføring er derfor også stiftet for sesongen 1955, og det er vel grunn til å anta at ordningen vil bli permanent.

O p p s y n e t.

Etter Fiskeridepartementets bestemmelse ble oppsynet i Vest-Agder, Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane fylker satt den 15. januar og hevet den 27. mars 1954.

I det seilende oppsyn tjenestegjorde de samme fartøyer som tidligere, nemlig: O/k «Sjøvern» med oppsynsbetjentene Ole Rangsether og Karl Vikse og 6 andre mann ombord. Oppsynsbetjent Vikse tjenestegjorde også ved hovedkontoret under vårsildfisket.

O/k «Sjømåleren» med oppsynsbetjentene Johan Runde og Reinert Løklingsholm og 6 andre mann ombord. Under vårsildfisket tjenestegjorde oppsynsbetjent Løklingsholm i Skudeneshavn.

O/k «Fro I» med oppsynsbetjent Lauritz Skjong og 4 andre mann ombord.

O/k «Skadberg» med oppsynsbetjent Vilhelm Rong og 3 andre mann ombord. Oppsynsbetjent Rong tjenestegjorde også i land i Måløy under storsildsesongen.

O/k «Sjøvern» og o/k «Fro I» tjenestegjorde så vel i Sogn og Fjordane som i Haugesundsdistriktet, o/k «Sjømåleren» tjenestegjorde bare i Sogn og Fjordane, og o/k «Skadberg» tjenestegjorde bare i Haugesundsdistriktet.

I land tjenestegjorde følgende funksjonærer utenom det faste personale og det som er nevnt ovenfor:

Ved hovedkontoret i Haugesund: Oppsynsbetjent Hans Haukås og assistent frk. Aslaug Lothe.

I Måløy: Oppsynsbetjent Ragnvald O. Husevåg.

I Florø: Oppsynsbetjent Olav Nordbotten.

På Fedje: Oppsynsassistent Ole Kongestøl som i vårsildsesongen ble flyttet til Haugesund for å arbeide med innbrakte redskaper.

I Bergen: Oppsynsassistent Magnus Alfsvåg som i vårsildsesongen ble flyttet til Røvær.

I Akrehamn: Oppsynsassistent Arnold Bjerkreim.

I Egersund: Oppsynsassistent Tollak Mjølunes.

Det ble også satt oppsyn nord for Stad. Herunder deltok o/k «Merkur 2» med 5 mann likesom man hadde funksjonærer i de viktigste fiskevær.

T v i s t e s a k e r.

Oppsynet sør for Stad meklet i 158 saker. Sakene angikk følgende forhold:

1. Kollisjoner mellom fartøyer	90
2. Skade på snurpenotkast	17
3. — » drivgarn	15
4. — » settegarn	9
5. Tvist om hjelpervederlag	8
6. Sammendrivning mellom drivere og snurpere	6
7. Bergelønn og assistanse	6
8. Andre forhold	7

Tilsammen 158

En vesentlig del av kollisjonene var mellom hjelpedoryer under konkurranse om hjelperjobber. Dette forhold bør reguleres, og man har tidligere tatt opp forslag herom.

Oppsynets mekling har i de senere år hatt en tendens til å bli resultatløs som følge av at partene ikke har kunnet inngå forlik uten godkjennelse av sine assurandører. Assurandørene har imidlertid nå samtykket i at deres forsikringstakere inngår forlik i saker om verdier inntil kr. 5.000 uten at saken blir forelagt assurandørene. Det er grunn til å tro at meklingen etter dette vil gi bedre resultater i framtiden.

Ca. 20 av sakene er begjært avgjort ved voldgift med oppsyns-sjefen som oppmann.

Oppsynet nord for Stad oppgir å ha meklet i 39 saker som alle angikk mindre kollisjoner og skade på utestående redskaper.

F o r s e e l s e r .

Av oppsynet sør for Stad ble det i år kun utferdiget 8 forelegg — noenlunde samme antall som i fjor. Samtlige forelegg ble vedtatt. Det lave antall forelegg kan kanskje gi et skjevt bilde av forholdet på feltet. Det forekommer således en rekke tilfeller hvor det kunne reageres med bot. Dette gjelder særlig under konkurranse om fangstmuligheter. Forklaringene er imidlertid ofte så motstridende samtidig som det sivilrettslige moment er så framtrедende at man finner det riktigst å la spørsmålene avgjøres sivilrettslig.

De utferdigede forelegg angikk *loven om sild- og brislingfiskeriene*:

§ 4, jfr. 48 — skade på not med propell . . 1 stk.

§ 9, nr. 1 — forankret drivgarnslenk . . . 1 »

§ 40 — forkast 1 »

§ 60 — helligdagsfredningen 3 »

Merkeloven:

§ 15 — mangelfull merking 2 »

Tilsammen 8 stk.

Av bøter og inndragninger ble i budsjettåret innbetalt *kr. 3.151*. Oppsynet nord for Stad har ikke utferdiget forelegg i løpet av sesongen.

U t g i f t e n e t i l o p p s y n e t.

I budsjettåret 1953/54 medgikk til administrasjonen av oppsynet sør for Stad:

Lønninger	kr. 127.326,51
Kontorutgifter	» 7.017,80
Telefon- og telegramutgifter	» 2.972,10
Reiseutgifter	» 1.766,95
Materiell	» 57.382,61
Forskjellig	» 230,70

Tilsammen kr. 196.696,67

Mannskapene og farkostene på vintersildfisket 1954.

Ved sekretær *Sverre Mollestad*.

1. Materialet.

Denne undersøkelse bygger på opplysninger som er gitt ved innmelding til oppsynet under vintersildfisket 1954. Disse opplysninger innhentes med hjemmel i lov om sild- og brislingfiskeriene av 25. juni 1937, § 78. Det heter her:

«Lag — herunder seilere — som deltar i fiske som det er anordnet særskilt oppsyn for etter denne lov, plikter å melde sin deltakelse til oppsynet innen 14 dager etter at laget er begynt fiske eller reist hjemmefra. Samtidig skal det gis de opplysninger som oppsynet forlanger om mannskapet, lagets farkoster, redskaper og utstyr m. m.

Innmeldingsplikten påhviler bas, fører eller høvedsmann.»

Det skjema som ble nyttet ved innmelding til oppsynet, inneholder en rekke opplysninger om farkost, redskap, utstyr og mannskap. Ved denne undersøkelsen har en nyttet følgende opplysninger: farkostens lengde, byggeår, verdi og heimsted, opplysning om det redskap som er nyttet, og den enkelte manns alder, heimstedkommune og stilling ombord. Ufullstendige opplysninger om farkostene er i en del tilfeller supplert med oppgaver fra Merkerregisteret.

Materialet er imidlertid ikke helt fullstendig, da en del lag har unnlatt å gi melding til oppsynet. Det er således med 2.134 farkoster i undersøkelsen, mens det ifølge oppgaver fra Noregs Sildesalslag ble levert fangst på over 100 hl fra 2.442 farkoster. Dessuten var det 110 farkoster som leverte mindre fangster. Det mangler vel også en del oppgaver for landnotfisket. Totaltallene er således noe for lave. Materialet skulle imidlertid være fullt tilstrekkelig til å gi en pålitelig aldersfordeling av mannskapene på vintersildflåten og dette har vært hovedformålet med denne undersøkelsen.

Materialet er overført til hullkort og alle tabeller er så utarbeidet på grunnlag av hullkortene. Det er utarbeidet et omfattende tabellmateriale. For mannskapene er det blant annet satt opp aldersfordeling for hver enkelt kommune. Av plasshensyn kan bare et utdrag av tabellene tas med her.

Tabell 1. Fylkesvis deltaking i vintersildfisket i 1948 og 1954.

Fylke	1948:		1954:	
	Ant. mann	%	Ant. mann	%
Vest-Agder	1 044	5,2	480	2,2
Rogaland	4 421	22,1	4 002	18,1
Hordaland og Bergen	4 407	22,0	3 950	17,9
Sogn og Fjordane	2 937	14,7	2 182	9,9
Møre og Romsdal	5 489	27,4	5 825	26,3
Sør-Trøndelag	677	3,4	1 312	5,9
Nord-Trøndelag	43	0,2	143	0,6
Nordland	441	2,2	2 076	9,4
Troms	388	1,9	1 891	8,6
Finnmark	18	0,1	77	0,3
Andre fylker, uoppgitt og utlendinger .	161	0,8	170	0,8
I alt	20 026	100,0	22 108	100,0

Det er foretatt en del sammenligninger med aldersfordelingen av mannskapene på vintersildfisket i 1942 og 1948. For 1942 er det tidligere foretatt en aldersundersøkelse på grunnlag av oppgaver gitt ved innmelding til oppsynet (Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier 1942 Nr. 3). For 1948 har Statistisk Sentralbyrå ved stor inøtekommenhet utarbeidet oppgaver på grunnlag av fiskeritellingen i 1948. Dessverre er ikke det materialet som Byrået kunne gi for 1948 helt fullstendig. Det omfatter således bare 18.049 mann, mens det i fiskeritellingen var med i alt 20.026 mann som hadde deltatt i vintersildfisket i 1948. En kan imidlertid ikke se at det skulle være grunn til å anta at dette har påvirket aldersfordelingen vesentlig, men det

2. M a n n s k a p e n e.

Deltaking.

I 1954 deltok det i alt 22.108 mann på de lag som ble innmeldt til oppsynet. Av disse var det 18 utlendinger. Til sammenligning kan nevnes at etter oppsynets oppgaver var det i 1953 23.013, i 1952 23.552 og i 1951 23.444 mann som deltok i vintersildfisket.

Tabell 1 viser deltakingen fylkesvis i 1948 og 1954. Det framgår tydelig av tabellen at det har foregått en «forskyvning» av deltakingen sønnenfra og nordover. Således har deltakingen gått ned fra alle fylker sør for Møre og Romsdal, mens deltakingen fra Nord-Norge har øket fra 847 mann i 1948 til 4.044 mann i 1954.

Tabell 2. Mannskapene på vintersildfisket 1954, fordelt etter farkostenes heimsted og mannskapets heimsted.

Farkostenes heimsted	Mannskapets heimsted:												I alt	Herav mannskap fra farkostenes heimsted (fylke) %
	Vest-Agder	Rogaland	Hordaland og Bergen	Sogn og Fjordane	Møre og Romsdal	Sør-Trøndelag	Nord-Trøndelag	Nordland	Tronms	Finnmark	Andre fylker	Utlendinger		
Vest-Agder	448	43	23	1	—	—	—	—	—	—	10	—	525	85,3
Rogaland	22	3 725	351	114	44	5	10	50	10	—	16	1	4 348	85,7
Hordaland og Bergen	1	142	3 401	353	43	22	3	71	48	2	20	2	4 108	82,8
Sogn og Fjordane	—	2	39	1 541	38	5	—	15	14	4	4	—	1 662	92,7
Møre og Romsdal	2	9	63	86	5 551	91	51	177	79	16	26	14	6 165	90,0
Sør-Trøndelag	—	10	9	13	63	1 144	9	60	5	2	2	1	1 318	86,8
Nord-Trøndelag	—	—	—	4	—	3	69	3	—	—	1	—	80	86,3
Nordland	—	—	24	30	41	27	1	1 579	143	11	2	—	1 858	85,0
Troms	1	11	21	40	43	15	—	97	1 581	12	2	—	1 823	86,7
Finnmark	—	—	2	—	2	—	—	23	10	30	—	—	67	44,8
Andre fylker	6	60	17	—	—	—	—	1	1	—	69	—	154	
I alt	480	4 002	3 950	2 182	5 825	1 312	143	2 076	1 891	77	152	18	22 108	
Herav mannskap på båter fra samme fylke — %	93,3	93,1	86,1	70,6	95,3	87,2	48,3	76,1	83,6	39,0				85,3

Tabell 3. Deltakingen i vintersildfisket fordelt etter redskap i 1948 og 1954.

Redskap	1948:		1954:	
	Ant. mann	%	Ant. mann	%
Snurpenot	5 898	29,5	8 932	40,4
Drivgarn	5 625	28,1	5 538	25,0
Settegarn	3 877	19,4	831	3,8
Drivgarn/settegarn komb.	2 713	13,5	3 054	13,8
Landnot	1 042	5,2	—	—
Hjelpere	—	—	2 915	13,2
Div. kombinasjoner	871	4,3	838	3,8
I alt	20 026	100,0	22 108	100,0

Det kan derfor også ha interesse å se hvilke distrikter mannskapene på farkostene kom fra. Tabell 2 viser dette for de viktigste fylkene. Som eksempel kan nevnes at det fra Rogaland deltok 4.002 mann, men på farkoster fra Rogaland var det i alt 4.348 mann. En del av mannskapene måtte derfor nødvendigvis være fra andre fylker. I Sogn og Fjordane var forholdet motsatt. Fra dette fylket deltok det 2.182 mann, men på farkostene fra samme fylket var det bare 1.662 mann. Tabellen viser at Vest-Agder, Rogaland, Hordaland og Bergen og Møre og Romsdal hadde betydelig færre fiskere enn det som skulle til for å bemanne flåten fra samme fylker, mens det var motsatt for Sogn og Fjordane, Nord-Trøndelag og Nordland. I alt var 85,3 prosent av mannskapene på båter fra samme fylke. Når det gjelder den nærmere sammenheng, viser en til tabellen.

Tabell 3 viser deltakingen i de forskjellige redskapsklasser i 1948 og 1954. Over 40 prosent av mannskapene var på snurpere i 1954 mot ikke fullt 30 prosent i 1948. Deltakelsen i settegarnsfisket har derimot gått ned til under fjerdeparten av det den var i 1948. Ved nærmere å undersøke fordelingen på redskapsklasser, viser det seg at de fleste av settegarnsfiskerne var fra Rogaland og Vest-Agder. Nesten halvparten av de som drev som hjelpere var fra Nord-Norge.

Når det gjelder fordelingen av deltakingen på redskapsklasser skal en ellers minne om at oppgavene er gitt ved innmelding til oppsynet, altså vanligvis i begynnelsen av fisket, og kan derfor, særlig med hensyn til redskapskombinasjonene, mere gjelde redskapsutrustningen enn deltakingen i fisket med de forskjellige redskap.

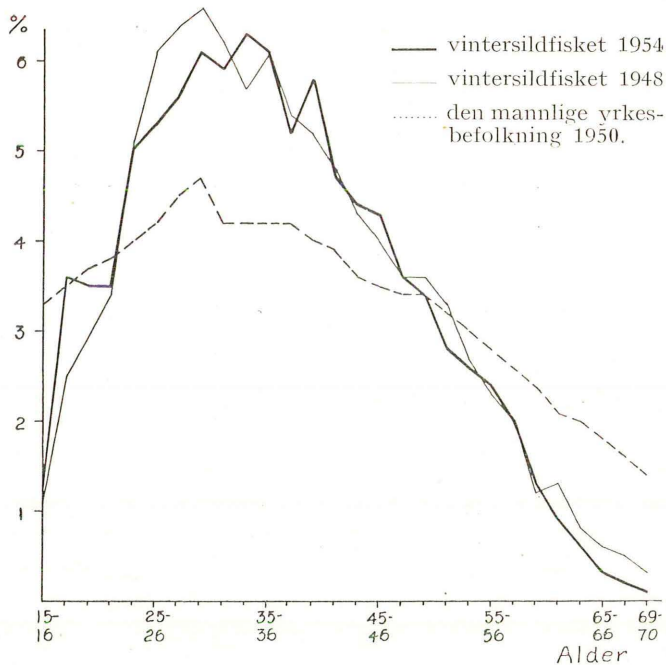

Fig. 1. Mannskapene på vintersildfisket 1948 og 1954 og den mannlige yrkesbefolkning etter folketellingen i 1950, prosentvis fordelt på 2-årige aldersgrupper.

Aldersfordeling.

Vintersildfisket er et meget krevende og slitsomt fiske da det foregår på den kaldeste årstiden og drives meget intens i den forholdsvis korte sesongen det varer. Det er derfor helst folk i «sin beste alder» som deltar. Dette fremgår tydelig av fig. 1 som viser prosentvis aldersfordelingen av mannskapene på vintersildfisket i 1954 og 1948 og den mannlige yrkesbefolkning etter folketellingen i 1950. Det viser seg at det er mest folk i alderen 20 til 50 år som deltar i vintersildfisket. Helt fra 40-års alderen avtar imidlertid deltakingen raskt med alderen.

I fig. 2 er det foretatt en sammenstilling av prosenttall for deltakingen i 5-års aldersgrupper for vintersildfisket i 1942, 1948 og 1954. Det går tydelig fram av diagrammet at de yngste årsklassene, de fra 15 til 24 år, var langt sterkere representert i 1942 enn i de to andre år. Dette kan imidlertid ikke uten videre tas som uttrykk for en tilsvarende nedgang i den normale rekruttering til vintersildfisket. Det kan være at de ekstraordinære forhold under krigen hadde en viss

Tabell 4. *Mannskapene på vintersildfisket 1954,*

Heimsted	Alder					
	Under 20	20—24	25—29	30—34	35—39	40—44
Østfold	—	2	6	5	4	3
Akershus	—	—	—	—	—	—
Oslo	—	1	—	—	—	1
Hedemark	—	—	—	—	1	—
Oppland	—	—	1	—	—	1
Buskerud	2	1	1	3	2	1
Vestfold	—	—	1	1	2	2
Telemark	—	1	1	1	2	2
Aust-Agder	—	1	4	8	6	12
Vest-Agder	26	50	55	87	73	77
Rogaland	280	445	517	644	619	499
Hordaland	272	380	545	653	587	506
Bergen	1	1	5	6	5	7
Sogn og Fjordane . .	142	197	300	366	318	275
Møre og Romsdal . .	420	548	712	887	697	665
Sør-Trøndelag	75	159	204	204	191	160
Nord-Trøndelag	9	20	19	27	19	17
Nordland	148	233	316	314	270	254
Troms	107	197	230	295	231	257
Finnmark	6	8	18	14	13	3
Uoppgitt	1	5	4	2	5	3
Utlendinger	1	9	—	1	—	3
I alt	1 490	2 258	2 939	3 518	3 045	2 748
<i>Prosentvis aldersfordeling:</i>						
Vest-Agder	5,4	10,4	11,5	18,1	15,2	16,0
Rogaland	7,0	11,1	12,9	16,1	15,4	12,5
Hordaland og Bergen	6,9	9,6	13,9	16,7	15,0	13,0
Sogn og Fjordane . .	6,5	9,0	13,7	16,8	14,6	12,6
Møre og Romsdal . . .	7,2	9,4	12,2	15,2	12,0	11,4
Sør-Trøndelag	5,7	12,1	15,5	15,5	14,6	12,2
Nord-Trøndelag	6,3	14,0	13,3	18,8	13,3	11,9
Nordland	7,1	11,2	15,2	15,1	13,0	12,2
Troms	5,7	10,4	12,2	15,6	12,2	13,6
Finnmark	7,8	10,4	23,3	18,2	16,9	3,9
Alle	6,7	10,2	13,3	15,9	13,8	12,4

fordeli etter alder for hvert fylke.

Alder							I alt
45—49	50—54	55—59	60—64	65—69	70 og mer	Uopp-gitt	
2	3	—	—	—	—	1	26
1	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	2
—	2	—	—	—	—	—	12
1	—	—	—	—	—	—	7
1	4	—	—	—	—	—	12
12	4	—	1	—	—	—	48
45	31	19	13	1	1	2	480
381	287	170	75	23	7	55	4 002
356	268	178	84	17	3	61	3 910
6	4	2	3	—	—	—	40
173	162	100	50	12	3	84	2 182
584	487	369	152	53	2	249	5 825
127	71	53	21	7	2	38	1 312
15	10	3	3	—	—	1	143
175	134	72	41	8	2	109	2 076
188	161	113	40	11	—	61	1 891
5	3	1	1	1	—	4	77
3	1	3	—	—	1	13	41
3	—	1	—	—	—	—	18
2 078	1 632	1 084	484	133	21	678	22 108
9,4	6,5	4,0	2,7	0,2	0,2	0,4	100
9,5	7,2	4,2	1,9	0,6	0,2	1,4	100
9,2	6,9	4,6	2,2	0,4	0,1	1,5	100
7,9	7,4	4,6	2,3	0,6	0,2	3,8	100
10,0	8,4	6,3	2,6	0,9	0,1	4,3	100
9,7	5,4	4,1	1,6	0,5	0,2	2,9	100
10,5	7,0	2,1	2,1	—	—	0,7	100
8,4	6,5	3,5	2,0	0,4	0,1	5,3	100
9,9	8,5	6,0	2,1	0,6	—	3,2	100
6,5	3,9	1,3	1,3	1,3	—	5,2	100
9,4	7,4	4,9	2,2	0,6	0,1	3,1	100

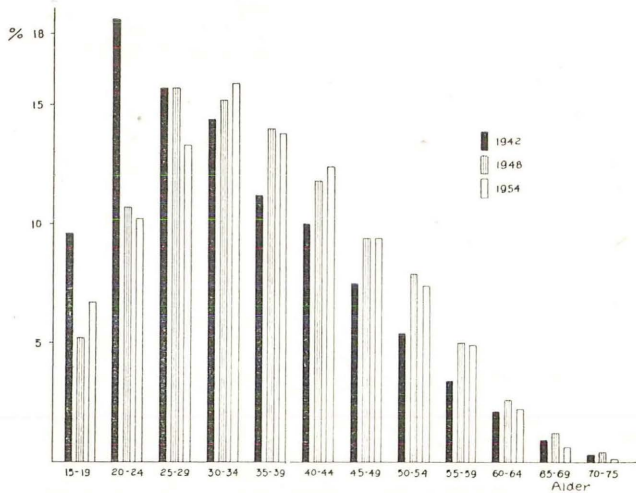

Fig. 2. Mannskapene på vintersildfisket 1942, 1948 og 1954, fordelt prosentvis etter alder.

betydning for tilgangen til fisket. Men også i 1948 var deltakelsen for aldersklassene 20–24 og 25–29 år prosentvis større enn i 1954. De aller yngste var imidlertid noe sterkere representert i 1954 enn i 1948. Det beste uttrykk for den utvikling som har funnet sted får en kanskje ved å se på den 5-års aldersgruppen som har prosentvis flest deltakere. I 1942 var det gruppen 20–24 år, i 1948 25–29 år

Tabell 5. Gjennomsnittsalder fylkesvis for mannskapene på vintersildfiske i 1942, 1948 og 1954.

Fylke	1942 År	1948 År	1954 År
Vest-Agder	36,0	41,1	37,1
Rogaland.....	34,5	36,9	36,5
Hordaland og Bergen	35,3	35,6	36,7
Sogn og Fjordane	36,5	37,5	36,9
Møre og Romsdal	35,9	38,5	37,7
Sør-Trøndelag.....	1)	35,2	36,0
Nord-Trøndelag.....	1)	35,3	35,5
Nordland	1)	36,2	35,8
Troms	1)	36,2	37,7
Finnmark	1)	31,7	33,4
Andre	32,9	39,7	38,7
Alle	35,3	37,4	36,8

1) Mangler oppgaver.

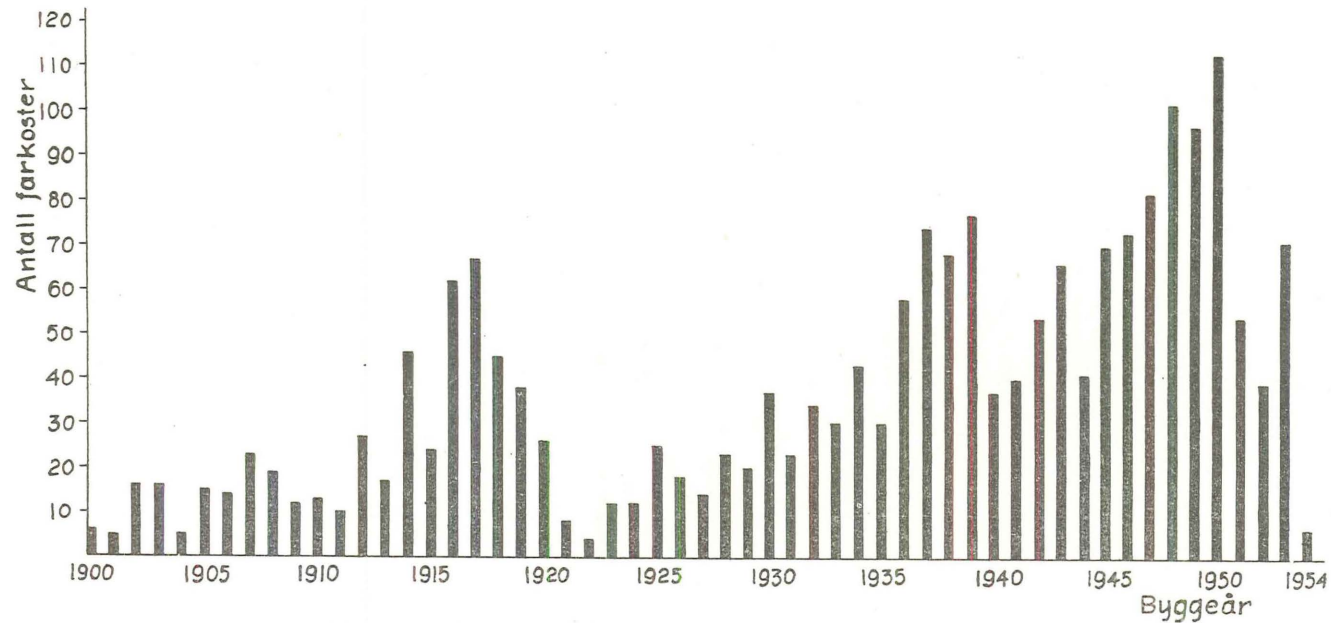

Fig. 3. Farkostene på vintersildfisket 1954, fordelt etter byggeår

Tabell 6. Mannskapene på vintersildfisket 1954, fordelt etter redskap og alder.

Alder	Snurpenot		Drivgarn		Settegarn		Drivgarn Settegarn		Hjelper		Andre komb	
	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%
Under 20 år	616	6,9	312	5,6	65	7,8	247	8,1	189	6,5	62	7,4
20—24 —	937	10,5	498	9,0	67	8,1	338	11,1	305	10,5	109	13,0
25—29 —	1 315	14,7	707	12,8	68	8,2	395	12,9	363	12,4	95	11,3
30—34 —	1 567	17,5	810	14,6	94	11,3	478	15,7	433	14,9	124	14,8
35—39 —	1 268	14,2	758	13,7	124	14,9	425	13,9	377	12,9	101	12,1
40—44 —	1 087	12,2	692	12,5	111	13,3	370	12,1	371	12,7	115	13,7
45—49 —	802	9,0	523	9,4	91	10,9	281	9,2	301	10,3	85	10,2
50—54 —	584	6,5	438	7,9	87	10,5	255	8,3	209	7,2	59	7,0
55—59 —	335	3,8	347	6,3	59	7,1	146	4,8	150	5,1	47	5,6
60—64 —	112	1,3	173	3,1	38	4,6	74	2,4	66	2,3	21	2,5
65—69 —	18	0,2	65	1,2	9	1,1	21	0,7	15	0,5	5	0,6
70 år og mer	4	0,0	6	0,1	5	0,6	2	0,1	2	0,1	2	0,2
Uoppgitt	287	3,2	209	3,8	13	1,6	22	0,7	134	4,6	13	1,6
I alt	8 932	100	5 538	100	831	100	3 054	100	2 915	100	838	100

Tabell 7. Farkostene på vintersildfisket 1954, fordelt etter lengde for hvert fylke.

Fylke	Lengde i fot:													I alt
	30— 39	40— 49	50— 59	60— 69	70— 79	80— 89	90— 99	100— 109	110— 119	120— 129	130— 139	140— 149	150— 159	
Østfold	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
Buskerud	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Vestfold	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Telemark	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Aust-Agder	1	6	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	9
Vest-Agder	13	57	13	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	88
Rogaland	24	259	113	37	8	5	11	11	25	12	4	2	3	514
Hordaland	5	75	94	75	19	13	24	18	16	7	2	2	—	350
Bergen	—	—	1	1	3	2	3	1	3	3	2	1	—	20
Sogn og Fjordane	4	34	65	39	11	5	7	5	2	—	1	—	—	173
Møre og Romsdal	7	28	114	143	82	16	24	18	41	20	14	2	1	510
Sør-Trøndelag	2	17	37	40	8	8	6	5	2	—	1	—	—	126
Nord-Trøndelag	—	2	7	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	10
Nordland	—	15	59	41	20	10	13	4	2	1	1	—	—	166
Troms	—	7	50	37	11	10	20	8	2	1	—	1	—	147
Finnmark	—	—	2	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	6
Uoppgitt	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
I alt	56	511	556	420	168	70	109	70	93	44	25	8	4	2 134

Tabell 8. *Tonnasje og gjennomsnittlig lengde og alder av farkostene på vintersildfisket 1954.*

Redskap	Antall fark.	Sum tonnasje Br. tonn	Gjennomsnitt pr. farkost	
			Lengde fot	Alder år
Snurpenot	451	71 014	103,5	24,7
Drivgarn	631	27 274	61,3	18,9
Settegarn	153	2 925	43,3	23,8
Drivgarn/settegarn	457	13 074	51,3	17,1
Hjelpere	335	13 450	59,4	19,5
Andre kombinasjoner	107	2 750	48,9	19,0
Alle	2 134	130 487	65,9	20 ,2

og i 1954 var det aldersgruppen 30–34 år. En må imidlertid være oppmerksom på at også i hele befolkningen er det, på grunn av de lave fødselstall i slutten av 20-årene og 30-årene, mindre årsklasser som gjør seg gjeldende. Dette fremgår av kurven for den mannlige ervervsbefolkning i fig. 1.

Gjennomsnittsalderen for mannskapene på vintersildfisket var i 1942 35,3 år, i 1948 37,4 og i 1954 36,8 år. Nedgangen i gjennomsnittsalderen fra 1948 til 1954 kommer blant annet av at det var relativt mindre deltaking i de høyeste aldersklassene i 1954 enn i 1948.

Tabell 4 viser mannskapene på vintersildfisket i 1954 fordelt på 5-års aldersgrupper for hvert fylke. Det kan ikke påvises store forskjelligheter i aldersfordelingen fra det ene fylket til det andre. I tabell 5 er satt opp beregnede tall for gjennomsnittsalder fylkesvis for 1942, 1948 og 1954.

En har også tatt med aldersfordeling av mannskapene etter redskapsart (tabell 6). Særlig kan en legge merke til at de som drev med settegarn er betydelig eldre enn de andre. Mannskapene på snurperne viser en betydelig sterkere konsentrasjon i årsklassene 25–35 år enn de andre. Bare 11,8 prosent av fiskerne på snurperne var over 50 år gamle. Tilsvarende tall for fiskerne på drivgarnsbåtene var 18,6 prosent og på settegarnsbåtene 23,9 prosent. Gjennomsnittsalderen for de som drev med snurpenot var 35,2 år, drivgarn 37,7, settegarn 39,2, kombinert drivgarn/settegarn 36,2, hjelpere 36,6 og forskjellige andre redskapskombinasjoner 36,6 år.

For snurpere er det foretatt aldersfordeling også etter stilling ombord. Her skal bare tas med antall mann og beregnet gjennomsnittsalder for de forskjellige stillinger:

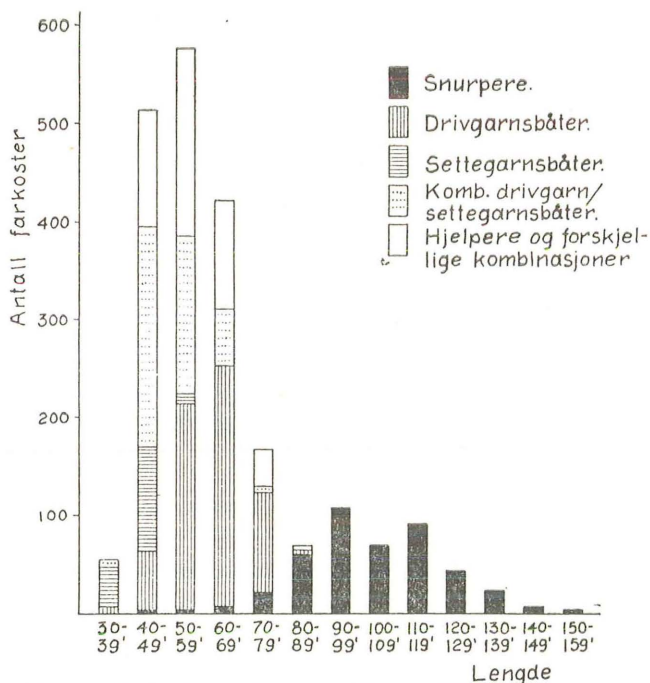

Fig. 4. Farkostene på vintersildfisket 1954, fordelt etter lengde for forskjellige redskapsklasser.

Stilling:	Antall:	Gjennom- snittsalder:
Skipper	449	41,7 år
Bas	435	43,4 »
Bestmann	413	35,8 »
Maskinist	444	37,9 »
Maskinassistent	430	30,9 »
Stuert og kokk	424	39,9 »
Messegutt	122	16,7 »
Fisker	6.125	34,2 »
Uoppgitt stilling	90	32,2 »

Tilsvarende inndeling er ikke foretatt for de andre redskapsarter da det her ikke er så klart atskilte stillinger som på snurperne.

3. Farkostene.

Som før nevnt er det i denne undersøkelsen med 2.134 farkoster. Selv om disse oppgavene ikke er helt fullstendig, skulle de være tilstrekkelig til å gi en god karakteristikk av flåtens sammensetning.

Alderssammensetningen av vintersildflåten er vist i fig. 3, unntatt for de som er bygget før 1900. Det fremgår av figuren at flåten

Tabell 9. Farkostene på vintersildfisket 1942 og 1954, fordelt etter lengde.

Lengdegrupper	Vintersildfisket 1942		Vintersildfisket 1954	
	Antall	%	Antall	%
30— 39,9 fot	859 ¹	39,4	56	2,6
40— 49,9 fot	810	37,1	511	23,9
50— 59,9 fot	281	12,9	556	26,0
60— 69,9 fot	77	3,5	420	19,7
70— 79,9 fot	32	1,5	168	7,9
80— 89,9 fot	20	0,9	70	3,3
90— 99,9 fot	21	1,0	109	5,1
100—109,9 fot	16	0,7	70	3,3
110 fot og mer	20	0,9	174	8,2
Uoppgitt	45	2,1	—	—
I alt	2 181	100,0	2 134	100,0

¹) 40 fot og mindre.

har en megen «u jevn» alderssammensetning. Kurven har en topp under første verdenskrig, en ny topp i slutten av 30-årene og endelig en topp etter siste krig. Det viser seg altså at aldersoppbyggingen er sterkt konjunkturbetont. Kurven for fiskerflåtens alderssammensetning etter Merkerregisteret viser forøvrig lignende form.

I tabell 7 er farkostene fordelt etter lengde for hvert fylke. Herav fremgår blant annet at svært mange av de minste farkostene er fra Rogaland.

Tonnasjen av de farkostene som er med i undersøkelsen er beregnet til vel 130.000 brutto tonn. Den nærmere fordeling på redskapsklasser fremgår av tabell 8. Denne tabellen viser også farkostenes gjennomsnittlige lengde og alder i de forskjellige redskapsklasser. Gjennomsnittsalderen for alle var 20,2 år. Fordelingen på lengdegrupper for de forskjellige redskapsklasser er fremstilt grafisk i fig. 4.

Farkostene var mye større i 1954 enn i 1942. Hele 76,5 prosent av farkostene som deltok i vintersildfisket i 1942 var under 50 fot, mens tilsvarende tall i 1954 var bare 26,5 prosent. I 1954 var 11,5 prosent av farkostene over 100 fot, mot bare 1,6 prosent i 1942. Lengdefordelingen for 1942 og 1954 er tatt med i tabell 9.

